ధర్మము

పరాశర స్మృతి

ఓం నమః శివాయ

వేద గ్రంధాలయం

free PDF books

9666122140

కవితానుబంధము 7

శ్రీ

పరాశరస్మృతి.

ఇది

రాజమహేంద్రవర సర్వకలాశాలా సంస్కృతవిద్యోపాధ్యా

యూకుండి వ్యాసమూర్తిశాస్త్రి

విరచితము.

మొదటికూర్పు 601

కాకినాడ :

సుజనరంజనీ ముద్రాక్షరశాల.

1913.

వెల రు 0-4-9.

శ్రీ పరాశర ...

REGISTRAR OF ...

ఆంధ్రము.

ఆచారకాండము.

ప్రథమాధ్యాయము.

ఋషులు పూర్వము హిమవత్పర్వతశిఖరమ్మున దేవదారువన గృహమున నేకాగ్రత గలిగి కూర్చుండిన వ్యాసుని నో సాత్యవతేయా! ఈ కలియుగంబున నరులకు మేలొనర్చు శౌచము, ఆచారము అనెడి ధర్మమ్ముఁ బూర్ణముగఁ దెలుపు మని యడిగిరి.

ఆ మాట విని శిష్యపరివృతుఁడు వేదధర్మశాస్త్రవిచక్షణుఁడును నగు నా మహర్షి "నే నన్నికలిధర్మమ్ముల యదార్థ మెఱుఁగను. ఎట్లీ ధర్మంబు వివరింతును? మా తండ్రియె యనుఁగఁ దగును" అని ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. అనంతర మా మును లందఱు ధర్మవిశేషము తెలియంగఁ గోరి వ్యాసమునిని ముం దిడుకొని బదరికాశ్రమముఁ బ్రవేశించిరి. అది యెల్లపుష్పలతలతో నిండినదియుఁ బండ్లచేతఁ బూలచేత నలంకరింపఁ బడినదియుఁ బ్రవహించునదులతోఁ గూడినదియుఁ బుణ్యతీర్థములచే శోభించునదియు మృగపక్షిధ్వనులచే నిం పైనదియు దేవాలయములచే నావరింపఁ బడినదియు యక్షగంధర్వసిద్ధుల యాటపాట

లచే నలంకరింపఁ బడినదియు నై యుండెను. ఆ యాశ్రమంబున ముని సభామధ్యంబున మునిముఖ్యులు పరివేష్టింప సుఖముగఁ గూర్చుండిన శక్తిపుత్త్రుఁ డగు పరాశరుని వ్యాసుండును మునులును జేతులు మోడ్చి ప్రదక్షిణనమస్కారములొనర్చి స్తుతివాక్యసుమములఁ బూజించిరి. దానిచేఁ బరాశరముని మనమ్మున సంతసించి కూర్చుండియె యాదరముతో “సుఖముగ వచ్చితిరా” యని యడిగెను, కుశలమునఁ గొఱఁత లేదని వ్యాసుం డిట్లుడుగం దొడంగెను. భక్తదయాళూ! తండ్రీ! నాభక్తిఁ గని దయైన నెయ్యమ్మున నైనను గ్రహింపఁ దగుదును. ధర్మముల నుపదేశింపుగు మనువు, వసిష్ఠుఁడు, కాశ్యపుఁడు, గార్గ్యుఁడు, గౌతముఁడు, ఉశనసుఁడు, అత్రి, విష్ణువు, సంవర్తుఁడు, దక్షుఁడు, అంగిరసుఁడు, శాతాతపుఁడు, హారీతుఁడు, యాజ్ఞవల్క్యుఁడు, ఆపస్తంబుఁడు, శంఖుఁడు, లిఖితుఁడు, కాత్యాయనుఁడు, ప్రచేతుఁడును జెప్పిన ధర్మములను వింటిని. ఈ మన్వంతరంబునఁ గృతత్రేతాద్వాపరమ్ముల ననుష్ఠింపఁ బడు శ్రుత్యుక్తము లగు నగ్నిహోత్రము మొదలగు ధర్మమ్ములు మీ వలన నెఱింగి మఱవ కున్నాను. అన్నిధర్మమ్ములును గృతయుగంబునఁ బూర్ణముగ ననుష్ఠింపఁ బడును. అవి యన్నియుఁ గలియుగంబున నశింప సాగును. కావున నాలుగువర్ణములకు సాధారణ మగు ధర్మమ్ము నించుక నకాంక్షింపుము. ధర్మవిశారదా! నాలుగు వర్ణములలోన సాధారణధర్మములఁ దెలిసినవారు చేయు సూక్ష్మము స్థూలము నని రెండు విధము లైన ధర్మములు విస్తరించి విశదపఱుపుము. వ్యాసుం డిట్లు ప్రార్థించిన పిదప మునివరుం డగు పరాశరుండు సూక్ష్మస్థూలధర్మమ్ముల నిశ్చయమును విస్తరించి వాకుచ్చెను కుమారా! నేను జెప్పెడునది వినుము. మునులారా! మీరును వినుఁడు. బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరులు ప్రతిమహాకల్పముతుదను నశించి మఱియుఁ

గల్పాదిం బుట్టుదురు. ఇట్లు వేదములను ధర్మశాస్త్రములను సమా చారములను నిర్ణయించు మునులును నాయా యవాంతరకల్పము తుదను నశించి మఱల గల్పారంభమునఁ బుట్టుదురు. వేద మెవ్వని చేతను రచింపఁ బడలేదు. వ్యాసుండు వేదవిభాగము నె చేసెను. చతు ర్ముఖుండును జగదీశ్వరుం డొసంగిన వేదమ్ముం దలంచి ప్రతిమ మహాకల్పంబునను స్మృతిగ్రంథముల రచించును. మహేశ్వరుండును వేదాభివ్యక్తిమాత్ర మొనర్చె. ప్రత్యవాంతరకల్పంబునను మన్వాదులు స్మృతులు నిర్మింతురు. అనుష్ఠాత లగు నరుల శక్తితారతమ్యముం బట్టి కృతత్రేతాద్వాపరకలియుగధర్మములు భిన్నభిన్నప్రకారము లగును. కృతయుగంబున (నుపవాసనిమిత్త శరీరశోణరూప మగు) తపంబును త్రేతాయుగంబున జ్ఞానంబును ద్వాపరంబున యజ్ఞంబును గలియుగంబున దానమును బ్రధానము లని చెప్పుదురు. కృతయుగం బున మనుధర్మములును త్రేతాయుగమున గౌతమధర్మములును ద్వాపరమున శంఖలిఖితధర్మములును గలియుగమునఁ బరాశరధర్మ ములును బ్రచురముగ ననుష్ఠింపఁ బడును.

కృతయుగంబునఁ బతితుఁ డున్న దేశమ్మును, త్రేతాయుగమ్మున నట్టి యూరిని ద్వాపరయుగంబునఁ బతితకులమును, గలియుగంబునఁ బాతకకర్తను విడువవలయును. కృతయుగంబునఁ బతితునితోడి సంభా షణమువలన నె, త్రేతాయుగంబున వాని స్పర్శమువలన నె, ద్వాపర మునఁ బతితాన్నభోజనమున నె, కలియుగమున స్వయముగ హింసాది కర్మములఁ జేయుటచేత నె పతితుఁ డగును. శాపము కృతయుగమునఁ దత్క్షణమును త్రేతాయుగమునఁ బదిదినములకును, ద్వాపరమున నొక నెలకును, గలియుగమున నొకసంవత్సరమునకును ఫలించును. కృత యుగమున దాతలు ప్రతిగ్రహీత లున్నచోటికిం జనియుఁ, త్రేతా

యుగంబున గ్రహీతం బిలిచియు, ద్వాపరంబున వచ్చి యాచించినను, గలియుగంబున సేవకునకు నొసంగుచురు. దాత గ్రహీతం జేరి యిచ్చుట యుత్తమము. పిలిచి యీవి మధ్యమము. యాచకున కొసఁగుట యధమము. సేవకున కీగి నిష్ఫలము. కలియుగంబున నధర్మముచే ధర్మమును, అనృతముచే సత్యమును, చోరులచే భూపతులును, స్త్రీలచేఁ బురుషులును, చోరులచే భూనరులును జయింపఁబడిరి. అగ్నిహోత్రములును గురుపూజయు నశించుచున్నవి. అవివాహిత లపత్యములఁ గనుచున్నారు. కృతంబునం బ్రాణమ్ము లస్థులను, త్రేతన్మాంసంబును ద్వాపరమున రుధిరమ్మును, గలియుగంబున నన్నాదికంబును నాశ్రయించి యుండును, ఆయా యుగమ్ముల మాఱు చుండెడి ధర్మమ్ములం గాలవశత ననుష్ఠించు నప్పటప్పటి ద్విజులును నింద్యులుగారు. శేషమగు నయ్యై యుగమ్ముల సామర్థ్య మప్యమునులచే విధినిషేధములకో నవిశేషముగ విధింపఁ బడ్డది. వృద్ధపరాశరమన్వాదిప్రోక్తమగు ప్రాయశ్చిత్తము విద్వాంసులచే వివరింపఁ బడుచున్నది. మునిశ్రేష్ఠులారా! నే నిప్పుడె యీ సర్వము చతుర్వర్ణసదాచారజనితధర్మముం దలంచి చెప్పెద నాలింపుఁడు. పరాశరగ్రంథమును బఠించిన నిష్టప్రాప్తికిని ననిష్టనివారణమునకుఁ గారణ మగు సుకృతము గలుగును. అర్థమెఱింగినఁ దాము ధర్మమున నాచరించుటయుఁ బరుల కుపదేశించి యాచరింపించుటయు నను పుణ్యము నబ్బును. చతుర్వర్ణములకు సదాచారము (దయావినయాదులతోఁ గూడిన చరితవిశేషము) శ్రౌతస్మార్తధర్మములం బ్రోచును. తాదృశాచారహీనులు క్రోధనులు నిర్దయులుగ నుంటుటం బట్టి వారికి ధర్మము ప్రవృత్తి మయ్యు విముఖమగు. బ్రాహ్మణుఁ డాఱు కర్మములశ్రద్ధతో నాచరించుచు నిత్యము దేవతల నతిథులం బూజించుచు హోమావశిష్టము భుజంచు చుండిన

నశింపఁడు. స్నానసహిత సంధ్యోపాసనంబును, గాయత్రీజపంబును హోమంబును దేవతార్చనంబును, వైశ్వదేవము, నతిథిసత్కారము, ననెడి నిత్యము లగు నాఱు కర్మములు ననుదినమ్మును కర్తవ్యమ్ము లు. వైశ్వదేవాంతమున వచ్చినవాఁ డతిథి. అట్టివాని మిత్రుసైన నమి త్రునైన, నజ్ఞునైనం బ్రాజ్ఞునైనం బూజించిన, స్వర్గము లభించును. పగ లు వైశ్వదేవాంతమున సాయంకాలమున నెప్పుడైన గ్రామాంతరము నుండి దూరగమనంబున నాఁకొనియు డస్సియు వచ్చినవాఁ డతిథియని యొఱుఁగునది. పూర్వదినమున వచ్చినవాఁ డతిథి గాఁడు. ఎవ్వఁ డన్య గ్రామమునుండి భోజనాపేక్ష గలిగి వచ్చును వాఁడనిత్యముగ వచ్చు ట నతిథిగఁ జేర్చికొనఁదగు. ఏకగ్రామవాసులు తిథివిశేషమ్ములద్రవ్యలా భ మపేక్షించి నిత్యము వత్తురు. కాన వారి నెన్నఁడు నతిథులుగ నవ లంబింపఁజనదు. గృహస్థుఁడు తనయింట చేరిన యతిథిని మేలురాక య డిగి, కాలు సేతులు గడిగికొన నుదక మొసఁగి పీఠంబునం గూర్చుండ నియమించి, సాదరంబుగ నన్నపానమ్ము లమర్చి ప్రేమతో నెది యేని యడిగి, యతఁ డడిగినదానికి మక్కువతో నుత్తరముఁ జెప్పి, పయన మయినఁ గొంతదవ్వు సాగనంపి సంతసింపఁజేయవలయును. అతిథి, నే నితని గృహమున భుజింపఁగల నను నాస నాశ మొందె యెవని గృహ మువలన మఱలునో, వాని యన్నము దేవతలు పదియేనేఁడులదాఁక నారగింపరు. అతిథి యాశ భగ్న మొనరించినవాఁడు, వేయి కావళ్ళ సమిధలును, నూఱు కడవల నేయియు వేల్చినను ఫలము నందఁడు. సుక్షేత్రమున విత్తిన బీజము తద్దయు ఫల మిచ్చును. నశింపదు. అట్లు సత్పాత్రమునం దర్పింపఁబడిన యన్నము బహుపుణ్యద మగును. వ్యర్థ ము గాదు. సత్కరించు గృహి, యతిథిని, గోత్రము, ఆచారము, శాఖ, శాస్త్రము, దేశము, నామము నడుగక, మనంబున దేవుఁడుగ భావిం

పవలెను. అతిథి సర్వదేవస్వరూపుఁడు గద. సువ్రతుఁ డగు యతియు, వేదాధ్యయననిరతుఁ డగు బ్రహ్మచారియు, నతిథియు, మువ్వురు నను దినము పూజింపఁదగుదురు. వైశ్వదేవము చేయకమున్న, యతి బ్రహ్మచారులు వచ్చిన, వైశ్వదేవమునకు వలయు నన్నమును భాగించి, భిక్ష యిచ్చియె, వారిఁ బంపవలయును. పేదసంసారి, పెక్కండ్రు సన్న్యాసులు, బ్రహ్మచారులు వచ్చిన, ముగ్గురకైన యథాశక్తి తోఁచినట్లయిన సత్కరింపవలెను. కలిగియున్న లేదనకుండఁ బెట్టఁజనును. సన్న్యాసికిహస్తోదక మిచ్చి భిక్ష పెట్టి మఱియు హస్తమున నుదక మొసఁగవలెను. ఆభిక్షాన్నము మేరుపర్వతముతో సమానము. ఆ యుదకము సముద్రముం బోలును. గోడుగును గుఱ్ఱంబును గల రాజు అతిథిగ వచ్చిన సందేహింపక దేవతగ భావించి పూజింపవలెను. దాన నేమఁగు నెక్కుటయు నమృతపానము మొదలగు సమృద్ధియుఁ గల యింద్రరాజ్యముం బొందును. అధము లగు నేబ్రాహ్మణులు వైశ్వదేవము సేయక భుజించుచున్నారో వారు నిరర్థకు లై యపవిత్ర మగు నరకమునం బడుదురు. వైశ్వదేనములేనివారును, అతిథిసత్కారము చేయనివారును, నరకముల ననుభవించి కాకులై పుట్టుదురు. పాపి, చండాలుఁడు, బ్రహ్మహత్య చేసినవాఁడు, తల్లిదండ్రుల వధించినవాఁడు వీరిలో నెవఁడైన వైశ్వదేవాంతమున నతిథిగ వచ్చి పూజనొందిన స్వర్గము గలిగించును. తలకు బట్టఁ జుట్టుకొనిగాని, యెడమకాలిపై చేయి యుంచుకొనిగాని, దక్షిణదిక్కున కెదురుగఁ గూర్చుండిగాని, నిలుచుండిగాని, భోజనము చేసిన నది రాక్షసులకుఁ బెట్టిన యన్న మగును. ఏ గ్రామంబున వ్రతమును, వేదముఁ జదువుటయు లేక బ్రహ్మచారులు భిక్ష మెత్తుదురో రాజాయూరివారిని దండింపవలెను. వారు దొంగలను బోలినవారి కన్నముఁ బెట్టినవారుగద! క్షత్రియుండు వ్రిజుల కనురాగము కలిగిం

చుచు నాయుధము చేతం బట్టి శత్రుసైన్యములం గెలిచి క్రూరజంతువుల వధించి న్యాయంబునఁ బుడమిం బాలించునది. పూలదండలు గ్రుచ్చి యమ్మెడువాఁడు ఆరామంబునఁ బూవులు మాత్రము కోసికొనునట్లు రాజు ప్రజల లాభమునఁ గొంత యంశముం గొనవలెనుగాని బొగ్గులుచేయువాఁడు చెట్లుల మొదళ్ళు నఱికినట్లు మూలముం గొనఁ జనదు. కోమటి వడ్డిబేరమును, రత్నములవ్యవహారమును, పశువుల మేపుకొనుటయు, వ్యవసాయమును, వర్తకము ననెడు వృత్తుల జీవనముకొఱ కవలంబింపవలయును శూద్రునకు బ్రాహ్మణుల సేవించుట పరమధర్మము. వాఁడు విప్రులయందు భక్తిలేక యేమి చేసిన నిష్ఫలమగును. శూద్రుఁడు ఉప్పు, తేనె, నూనె, పెరుఁగు, మజ్జిగ, నేయి, పాలు, ఈవస్తువులను జీవనముకొఱ కందఱకును నమ్ముకొనవచ్చును. దోషం బొందఁడు. శూద్రుఁడు జరుగకున్నను మద్యములను, మాంసములను అమ్మినను, తినఁగూడని గోమాంసాదులను దిన్నను, బ్రాహ్మణస్త్రీలు మొదలైనవారిం గూడినను తత్క్షణము పాపి యగును. కపిలగోవు పాలు త్రావినను, బ్రాహ్మణస్త్రీలం గూడినను, వేదము నర్థము విమర్శించినను శూద్రుఁడు తత్క్షణము పాపి యగు.

శ్రీ పరాశరస్మృతి.

ఆంధ్రము.

ఆచారకాండను.

ద్వితీయాధ్యాయము.

అనంతరము కలియుగమునందు గృహస్థునకు శాస్త్రీయమైన కృషి, నాలుగువర్ణములలోను గృహస్థుఁడగుటవలనఁ గలిగిన సామాన్య కర్మము. దీనిపూర్వము పరాశరుఁడు చెప్పినట్లు తేటగం దెలిపెదను. యజనము మొదలగునాఱు కర్మలతోఁగూడిన బ్రాహ్మణుఁడు కృషి యును జేయవలెను. ఆఁకలిగొన్నది, డప్పిం జెందినది, అలసినది, కుంటిది, తెవులుగొన్నది, మగతనము లేనిది, యిట్టియెద్దులంగట్టి విప్రుఁడు దున్న రాదు. దృఢములగు నవయవములుగలవియు, తెవులు లేనివియు, మేసి త్రావి తనిసినవియు, బలిసిఱంకెలు వేయునవియు, మగతనముకలవియునైన యెద్దులంగట్టి రెండుజాములుదున్ని పిమ్మట స్నానముచేయింపవలయు ను. బ్రాహ్మణుండీదోషముపోవుటకై శక్తికొలఁది జపము, దేవపూజ, హోమము, వేదపారాయణము వీనిలో నొకటిచేసి కలిమికొలఁది నొక రిద్దఱు ముగ్వురు నలుగురు స్నాతకులకు భోజనముపెట్టవలెను. (సంతానముకై పెండ్లి చేసికొన ద్రవ్యము కోరువాఁడు, సర్వధనము దక్షిణ యిచ్చియజ్ఞము సేసి దరిద్రుఁడై సొమ్మపేక్షించువాఁడు, తెరువరి, యజ్ఞము సేయ యాచించువాఁడు, గురువును దల్లి దండ్రులను బోషింపధనమాసించువాఁడు, వేదముచదువు నెఱవేర్చుకొనఁగోరువాఁడు, రోగి వీరుతొమ్మండ్రు స్నాతకులనఁబడుదురు.) తానుదున్నిన పొలమునబండినవియు, నితరులచే దున్నింపఁ బడిన పొలమునఁ దానార్జించుకొన్నవియునైన ధాన్య

ములచేతను స్మార్తములైన పంచమహాయజ్ఞములను, శ్రౌతములైన యగ్నిష్టోమాదిక్రతువులను జేసి యాగము చేయఁగోరినవారికై ధాన్యమిచ్చి క్రతువులఁ జేయింపఁజనును. ఒకసంవత్సరము చేఁపలవేఁటాడువాఁ డెంతపాపము నొందునో యినుపకఱ్ఱు వేసిన నాఁగటితో దున్నిన నొక్కరోజున నంతపాపముం జెందును. వల పన్ని మృగంబులం బట్టువాఁడు, చేఁపలవేఁటాడువాఁడు, వ్యాధుఁడు (మృగవధమే జీవికగలవాఁడు) పిట్టలం జంపువాఁడు, కృషిచేసి రాశియొద్దకు వచ్చినవారికిఁ బెట్టనివాఁడును సమాన మైనపాపముం బొందుదురు. వ్యవసాయము చేయువాఁడు చెట్లుకొట్టుటవలనను, నేల పగులఁగొట్టుటవలనను, జీమలను బురువులను జంపుటవలనను గలిగినపాపముల నన్నిటిని గళ్ళమున ధాన్యము ధర్మముచేయుటవలనఁ బోఁగొట్టుకొనును. బ్రాహ్మణులకుఁ గళ్ళమున ధాన్యము పెట్టనివానిని దొంగ యనియును, నతిపాపి యనియును, బ్రహ్మహత్య చేయువాఁడనియును జెప్పవలెను. కృషి చేయువాఁడు రాజున కాఱవభాగమును, దేవతల కిరువదియొకటవభాగమును, బ్రాహ్మణులకు ముప్పదియవభాగమును, నిచ్చుటచే దోషముం దొలఁగించుకొనును. క్షత్రియుఁడును గృషిచేసికొని దేవతలను బ్రాహ్మణులను బూజింపవలయును. అట్లు కోమటియును, గాఁపును వ్యవసాయము, వర్తకము, శిల్పముఁ జేయఁదగుదురు. శూద్రులు విశేషలాభముం గలిగించుకృష్యాదులయం దాసక్తి గలిగి బ్రాహ్మణుల సేవ మానిన నల్పాయుష్యము గలవారై నరకముఁ బొందుదురు. సందేహము లేదు. ఇది నాలుగువర్ణములవారికిని శాశ్వత మైనధర్మము.

శ్రీపరాశరస్మృతి.

ఆంధ్రము.

ఆచారకాండము.

తృతీయాధ్యాయము.

అశుద్ధి కలుగును గాన౦ బుట్టువునందును, జావునందును శుద్ధిని జెప్పఁగలము. మయిలవచ్చిన బ్రాహ్మణులు మూఁడుదినములచేతను, రాజులు పండ్రెండుదినములచేతను, గోమట్లు పదియేనుదినములచేతను, గాఁపులు నెలదినములచేతను శుద్ధినిఁ జెందుదు రని పరాశరుండు పలికెను. బ్రాహ్మణులకు సంధ్యావందనాదికము ప్రసక్తించిన తత్కాలమున శరీరశుద్ధియును గలుగును. పురుడునందు బ్రాహ్మణులకు శరీరస్పర్శము నిందితముగాదు. పురుడు వచ్చిన బ్రాహ్మణులు పదినములచేతను, రాజులు పండ్రెండు దినములచేతను, గోమట్లు పదియేను దినములచేతను, శూద్రులు నెలతోను శుద్ధులగుదురు. మయిల వచ్చిన నగ్నిహోత్రంబులును వేదంబులును గలబ్రాహ్మణుఁ డొక్కదినముతో శుద్ధుఁడగును. ఒకవేదము గలవాఁడు మూఁడుదినములతో శుద్ధుఁడగును. అగ్ని, వేదము రెండును లేనివాఁడు పదిదినములతో శుద్ధుఁడగును. గర్భాధానము మొదలగుకర్మలు లేక సంధ్యయు స్నానసంబు నాచరింపని (నామధారకుఁడు) బ్రాహ్మణుఁ డనుపేరుమాత్రము పొందినవాఁడు నగువిప్రుఁడు పదిదినము లాశౌచముగలవాఁ డగును. ఉత్తమవర్ణపురుషులవలన హీనవర్ణస్త్రీలయందుఁ బుట్టినవారు పితృసంబంధు లైనజననమరణములందుఁ బితృవర్ణమునకు విధింపఁబడిన యాశౌచమునే పొందుదురు. భిన్నజాతీయసంతతివిషయ మైనయాశౌ

చము మూఁడుతరములదనుక నె కలుగును. సజాతీయుఁ డైదవవాఁ డై న, నాఱవవాఁ డైన నేడవవాఁ డైనఁ బిండమువలన విడివడును. కూట స్థుఁడు మొదలుగ నాల్గవపురుషునియందు పదిరాత్రులతోను, అయిద వవానియం దాఱురాత్రులతోను, ఆఱవవానియందు నాలుగురాత్రు లతోను, ఏడవవానియందు మూఁడురాత్రులతోను శుద్ధి గలుగును. బుద్ధిపూర్వకముగఁ గొండచఱులం బడియుఁ, జిచ్చునను జొకియుఁ జచ్చి నను, అసపిండుఁడు దేశాంతరమున మృతినొందినను, నామకరణము కానిబాలుఁడును, సన్న్యాసియుఁ జచ్చినను, దత్క్షణము శుద్ధి విధింపఁబ డుచున్నది. ఒకసపిండుఁడు దేశాంతరమున మృతినొందినట్టు వినవచ్చిన మూఁడురాత్రులు గాని రాత్రియుఁ బగలుఁ గాని యాశౌచము లేదు. తత్క్షణము స్నానంబున శుద్ధుఁడగును. బాలుకు పన్నులు రాకపూర్వ ము చచ్చినను, గర్భపాతము గలిగినను, వారికి దహనము, నాశౌచ ము, నుదకము నిచ్చుటయు లేవు. గర్భమునకు స్రావము గాని పా తము గాని కలిగిన నాగర్భ మెన్నినెలలు నిలిచెనో యన్నిదినములు త ల్లికిఁ బురుడు కలుగును. నాలుగునెలలు వెడలుదనుక గర్భముపోవుట స్రావము. అయిదవ యాఱవ నెలలయందు గర్భముపోవుట పాతము. ఏడవమాసము మొదలు గర్భము వెడలుట ప్రసవ మగును. ప్రసవము నఁ దల్లికిఁ బదిరాత్రు లాశౌచము కలుగును. బాలుఁడు పన్నులు వచ్చి నవాఁ డైన రానివాఁ డైనఁ జూడాకర్మము చేసినపిదప మృతినొందిన దహనము చేసినట్టయిన సపిండులకు మూఁడురాత్రు లాశౌచము కలు గును. పన్నులు వచ్చుటకుఁ బూర్వము బాలుఁడు మృతుఁ డైన జ్ఞాతు లకుఁ దత్క్షణముశుద్ధి. అదిమొదలు చూడాకర్మము చేయకపూర్వము చనిపోయిన జ్ఞాతుల కొకపగలును రాత్రియు నాశౌచము. చూడాక ర్మ మైనతరువాత నుపనయనమునకుఁ బూర్వము మృతినొందిన మూఁ

దురాత్రిలతో శుద్ధి. ఉపనయన మైనపిదపఁ బదిరాత్రిలు మయిల యగును. బ్రహ్మచారికిని, ఎవరింటనగ్ని వేల్వఁబడునో వారికిని నాశౌచముగలవారితో సంపర్కము లేకున్న వారికిని మయిలయు లేదు. బ్రాహ్మణుఁడు పుట్టువునందును, జావునందును సంపర్కమువలన దూషింపఁబడును. సంపర్కము మానుకొన్నవానికిఁ బురుడును మయిలయు లేదు. శిల్పులు, (చిత్రములవ్రాఁత మొదలైనవి చేయువారు) వంటలు చేయువారు, వైద్యులు, దాసులు, (స్త్రీలు, పురుషులును) మంగలవాండ్రు, రాజులు, వేదము చదువుకొనుచున్నవారు తత్క్షణము శుద్ధిగలవారు. నియమము గలవాఁడును, యజ్ఞముచేఁ బవిత్రుఁడును, అగ్నిహోత్రము సంపాదించుకొన్నవాఁడును, రాజును, రాజెవని కాశౌచము లేకయుండఁ గోరునో వారు నాశౌచము లేనివారు. యుద్ధముచేయ నుద్యుక్తుఁ డైనవాఁడును, అన్నాదిదానము చేయ మొదలుపెట్టినవాఁడును ఆపదను బొందినవాఁడును, పైతృకమున భోక్తగఁ బిలువఁబడినవాఁడును, బదిరాత్రి లాశౌచము పట్టినవారివలెఁ దత్క్షణము శుద్ధులగుదురని ఋషులు విధించిరి. గృహస్థుఁడు పుట్టువునందు పురుటాలిని స్పృశింపకున్న స్నానముచే శుద్ధుఁడగును. ఆ స్త్రీ పదిదినములకు శుద్ధురాలగును. సపిండుల కందఱకుఁ బురిటియందు దస్పృశ్యత లేదు. తండ్రికి స్నానమున శుద్ధి కలుగును. తల్లికిఁ బదిదినములకు శుద్ధి యగును. వేదము సాంగముగఁ జదివిన బ్రాహ్మణుఁ డైనఁ బ్రసవ మైన భార్యతో సంసర్గము చేసిన సతనికి సూతకము కలుగును. సంపర్కమువలన స్పృశింపఁదగమి సంభవించునుగాని బ్రాహ్మణునియందు మఱియొక దోషము లేదు. కావున నన్ని యత్నములచేతను విద్వాంసుఁడు సంపర్కము విడువఁ జనును. పెండ్లి, దేవోత్సవము, యజ్ఞము జరుగుచుండునడుమ పురుడుగాని మయిలగాని వచ్చినఁ బూర్వము విని యోగింపఁ

దలంపఁబడ్డ పదార్థము దేవతలకు బ్రాహ్మణులకు నిచ్చిన దోషము లేదు. పదిదినము లాచరింప వలసిన యాశౌచము నడుమ పురుడైన మైల యైన వచ్చిన మొదటి యాశౌచము పదిరాత్రులు గడచుదనుక నె యశుద్ధి గాని యితరాశౌచము లేదు. బ్రాహ్మణుల ప్రాణములు సంరక్షింప యత్నించి చచ్చినవారికిని, చెఱపెట్టఁబడిన స్త్రీలను, బట్టఁబడిన యావులను విడిపింపఁ బోయి చచ్చినవారికిని, యుద్ధమున మరణము నొందినవారికిని నొకరాత్రి యాశౌచము. యోగాభ్యాసంబున నీశ్వరు నుపాసనము సేసిన సన్యాసియు, యుద్ధమున నెదురై మృతి నొందవాఁడును నీ యిద్దఱు సూర్యుని మండలము భేదించి బ్రహ్మలోకముం బొందుదురు. శూరుఁడు శత్రువులచే నావరింపఁబడి భయము దెలుప్ప పలుకు లాడకుండ చంపఁబడిన సంతములేని పుణ్యలోకములం బొందును. ఏ వీరుఁడు శత్రువు లాక్రమింప జడిసి చెదరి పాఱి పోవు సైన్యముల రక్షింప వచ్చునో వాఁ డశ్వమేధము చేసిన పుణ్యము నొందును. ఎవ్వని శరీరము బాణములు, గదలు, దుడ్లు మొదలగు నాయుధములచే శత్రుల దెబ్బలం జెందినదో వాని నప్సరస్త్రీలు వరించి యానందము నొందింతురు. యుద్ధమందుఁ జంపఁ బడిన శూరుం గూర్చి దేవతాస్త్రీలు వేలకొలఁది "నామగఁడు నామగఁడు" అని త్వరతోఁ బరుగెత్తికొని వత్తురు. కోరిక లేని వారైన, స్వర్గము కోరిన వారైన యజ్ఞములు చేసియుఁ, దపము లొనర్చియు నేపుణ్యలోకము నేవిధమునఁ జెందుచున్నారో యాలోకము నట్లు యుద్ధమునందుఁ బ్రాణములు విడిచిన వీరులును క్షణముననే పొందుదురు. గెలిచిన రాజ్యలక్ష్మి గలుగును. చచ్చిన నచ్చరలతో సంభోగము లభించును. కావున యుద్ధమున మరణము నొందుటకు క్షణమున నశించుస్వభావముగల యీ దేహము మీఁది చింత యేల? నీతిశాస్త్రమున విధింపఁ బడిన యుద్ధమున ము

లికి నాటిన నొసటి నుండి జాఱిన రక్తము నోటc బడిన నది యజ్ఞమునం దు సోమపానమునలె స్వర్గము నిచ్చును. బ్రాహ్మణులు దిక్కుమాలిన బ్రాహ్మణుని శవము మోచుచు నడచిన నడుగడుగున యజ్ఞ ఫలముc బొందుదురు. ఈ మంచిపని చేసినవారికిc గీడుగాని, పాపము గాని లేదు. వారు స్నానము చేసిన తత్క్షణముననే శుద్ధి నొందుదురు. జ్ఞాతులు చుట్టములును లేని బ్రాహ్మణుని శవము మోచి దహనము చేసినవారు ప్రాణాయామంబున శుద్ధు లగుదురు. చుట్టము నైనc జుట్టము కాని వాని నైనc జనిపోయినవానిని దీసికొని పోవునప్పుడు కూడ వెడలినవాc డాబట్టలతో స్నానముచేసి యగ్నిని స్పృశించి ఘృతప్రాశనము చేసి శుద్ధి నొందును. బ్రాహ్మణుc డజ్ఞానంబున క్షత్రియశవముతోc గూడ వెడలిన నొకదిన మాశౌచము పట్టి పంచ గవ్యము పుచ్చుకొన్న శుద్ధిc డగును. వైశ్యశవముతోc జనిన రెండు రాత్రు లాశౌచము పట్టి యాఱు ప్రాణాయామము లాచరించిన శుద్ధి నొందును. శూద్రశవముతోc గూడ జనిన మూcడురాత్రు లాశౌచము పట్టి సముద్రసంగమముగల నదియందు స్నానము చేసి నూఱు ప్రాణాయామంబు లాచరించి నేయి ప్రాశన చేసిన శుద్ధుc డగును. శూద్రులు మృతుల కుదక మిచ్చి యాశౌచము పరిహరించుకొనినప్పుడు వారిని బ్రాహ్మణులు చేరి చూడ వలయు నను నది శాశ్వతమైన ధర్మము.

తృతీయాధ్యాయము సంపూర్ణము.

శ్రీ పరాశరస్మృతి.

ఆంధ్రము.

ప్రాయశ్చిత్తకాండము.

చతుర్థాధ్యాయము.

స్త్రీయైనఁ బురుషుఁడైన మానభంగమువలనఁ గాని, యతికోపావేశమువలనఁ గాని, యతిస్నేహమువలనఁ గాని, యతిభయమువలనఁ గాని యురిపెట్టుకొని చచ్చినవారు దుర్గంధరక్తముతో నిండిన యంధతమ మను పేరుగల నరకమున మునిఁగి యరువదివేలేండ్లుందురు. వీరికి ఆశౌచముపట్టుట, యుదక మిచ్చుట, దహనము, కన్నీరు విడుచుట మొదలుగల పనులు చేయరాదు. వీరిని మోచువారు, దహనము చేయువారు, ఉరిత్రాటిని గోసెడివారును దప్తకృచ్ఛ్రముఁ జేసిన శుద్ధులగుదు రనిచతుర్ముఖుండు చెప్పెను. (మూఁడుదినములు వేఁడినీరును మూఁడు దినములు వేఁడిపాలును, మూఁడుదినములు వేఁడినేయియును ద్రావి మూఁడుదినము లుపవసించుట తప్తకృచ్ఛ్రము.) గోవులచేతను బ్రాహ్మణునిచేతను జంపఁబడిన వారిని నురిపెట్టి చంపఁబడినవానిని స్పృశించువారు, మోచువారు, దహనము సేయువారు, కూడఁ జనువారు, నురిత్రాడు గోయు వారలును దప్తకృచ్ఛ్రము చేసి బ్రాహ్మణుల కన్నము పెట్టి వృషభముతోఁ గూడిన యావును దానము చేసిన శుద్ధు లగుదురు. మనుష్యుఁడు పతితులు మొదలగు వారితోడఁ బ్రేమాధికముగఁ బ్రయాణముచేయుట, కూర్చుండుట, శయనించుట మొదలగు సంపర్కము, ఐదు, పది, పండ్రెండు

దినములు, నెల, అరనెల, రెండునెలలు, అరసంవత్సరము, కొంచెముతక్కువసంవత్సరము చేసిన క్రిందఁ జెప్పఁగల ప్రాయశ్చిత్తము లాచరింపవలయును. సంవత్సరముకంటె నెక్కువకాలము సంపర్కము చేసినపతితునితో సమానుఁడే. మొదటిపక్షమున త్రిరాత్రకృచ్ఛ్రము (మూఁడు దినములు భుజింపకుండుట) చేయవలెను. రెండవపక్షమున ప్రాజాపత్యము (మూఁడు దినము లుదయంబున మూఁడు దినము లస్తమయంబున భుజించి మూఁడు దినము లడుగక దొరకిన యన్నముఁ దిని మూఁడు దినము లుపవసించుట) జరుపవలయును. మూఁడవపక్షమున సాంతపనకృచ్ఛ్రము (గోవుయొక్కమూత్రము, గోమయము, పాలు, పెరుఁగు, నేయి, దర్భజలము వీని నాలురోజులు భుజించి సప్తమదినమున నుపవసించుట) చేయఁదగును. నాల్గవపక్షమునఁ బది దినము లుపవాసము చేయవలెను. ఐదవపక్షమున పరాకకృచ్ఛ్రము (మనోనియమముగలిగి యితరచింతలేక పండ్రెండు దినము లుపవసించుట) చేయనగును. ఆఱవపక్షమున చాంద్రాయణము (దీనిలక్షణము గ్రంథకర్త ముందుఁజెప్పఁగలఁడు) చేయునది. సప్తమపక్షమున రెండు చాంద్రాయణము లాచరింపవలయును. ఎనిమిదవపక్షమున శుద్ధికొఱకు నాఱుమాసములకాలము వ్యాపించు ప్రాజాపత్యకృచ్ఛ్రములు పదునైదాచరింపవలెను. ఏ స్త్రీ ఋతుస్నానము చేసి భర్తచేఁ బిలువఁబడి రాదో యాస్త్రీ మృతి నొంది నరక మనుభవించి పెక్కుజన్మంబుల విధవయగును. ఏ పురుషుఁడు రోగిగాక సమీపమున నుండి ఋతుస్నానము చేసిన భార్యతో సంగమింపఁడో వాఁడు భయంకర మగు శిశుహత్యయను పాపమున మునుంగును. ఈ యర్థమున సంశయము లేదు. పేదవాఁ డని, రోగియని, తెలివిలేనివాఁ డని భర్త ననాదరించిన స్త్రీ మృతి నొంది కుక్కయుఁ బందియు నై మఱిమఱియుం బుట్టును. ఏ స్త్రీ

పతి బ్రదికియుండఁగా నతని శుశ్రూష యుపేక్షించి నోములు నుపవాస ములుచేయునో యా స్త్రీ భర్త యాయువును హరించును. నరకమును బొందును. భర్త యనుమతిని బొందక నే స్త్రీ యైన వ్రతము చేసిన నదియంతయు రాక్షసులం జెందు నని మను[...] యైన చు ట్టములకు జ్ఞాతులకు విషముపెట్టుట [...]యునో గ ర్భపాతముఁ జేసికొనునో యట్టిదాని[...] సంభాషింప[...] బ్రహ్మహ త్యవలనఁ గలుగు పాపమునకు రెండ[...]పము గర్భపాతము చే సికొనుటవలనఁ గలుగును. కావున నా పాపమునకుఁ బ్రాయశ్చిత్తము లేదు. దానిని విడుచుట విహితము. ఎవ్వఁడు, « అగ్నిచేతను, అగ్ని హోత్రాదికర్మలచేతను నీ లోకమున ఫలములేదు ; పరలోకమున ఫ లమున్నదో లేదో యెవఁ డెఱుఁగును? " అని వేదోక్తధర్మమునలనవి ముఖుండై యాచరింపఁడో వాఁడు కర్మచేఁ జండాలుండగును. జలప్ర వాహమువలనఁ గాని, పెనుగాలివలనఁ గాని కొట్టుకొని వచ్చినవిత్తన మెవనిక్షేత్రమున మొలచునో యాక్షేత్రస్వామి యాబీజముఫలము నందును. బీజస్వామికి భాగములేదు. అట్లే పరస్త్రీయందుఁ గనఁబడిన కుండగోళకులు క్షేత్రపతియొక్క పుత్రులే యగుచున్నారు. వారిలో క్షేత్రవంతుఁడు బ్రతికియుండ నాయనివలనం బుట్టినకొడుకు కుండుఁడు, క్షేత్రి చనిపోయినపిదప జారునివలనఁ బుట్టినవాఁడు గోళకుఁడు. పెండ్లియాడినభార్యయందుఁ దాను గన్నకొడుకు ఔరసుఁ డనఁబడును. మృతుఁడు, నపుంసకుఁడు, రోగి వీనిలో నేవానియొక్కయైన స్వాధికార ముచే నియమింపఁబడిన భార్యయందు నితరునివలనఁ బుట్టినకొడుకు క్షే త్రజుఁ డని చెప్పఁబడును. తల్లియైనఁ దండ్రియైన నిచ్చినవాఁడు దత్తుఁ డు. తగువివేకము గలవాఁడు పుత్రుఁడుగఁ జేయఁబడిన వాఁడు కృ త్రిముఁ డగును. అన్న పెండ్లిచేసికొనకుండఁ బెండ్లాడినతమ్ముఁడు పరివే

త్త. అట్టియన్న పరివిత్తి. అట్టితమ్ముని వివాహముచేసికొనినస్త్రీ పరివేది ని. దాని నిచ్చుతండ్రి మొదలగువారు పెండ్లిచేయించువాఁడు ఈయైదు గురు నరకముం బొందుదురు. పరవిత్తియు, పరివేత్తయు రెండుకృచ్ఛ్ర ములు, కన్య యొకకృచ్ఛ్రము, ఇచ్చినవాఁడు కృచ్ఛ్రాతికృచ్ఛ్రము; (ఇ రువదియొకదినములు పాలు త్రాగి యుండుట) యాజకుఁడు చాంద్రా యణము చేయవలయును. అన్న మఱుగుజ్జువాఁడు, మిక్కిలి పొట్టివాఁ డు, నపుంసకుఁడు, నత్తినోటివాఁడు, మందుఁడు, పుట్టు గ్రుడ్డివాఁడు, చెవిటివాఁడు, మూఁగవాఁడు గాని యై పెండ్లిలేకున్నఁ దమ్ముఁడు పెండ్లాడిన దోషములేదు. పితృసోదరునికొడుకు, సవతితల్లికొడుకు, పెంచుకోఁబడినవాఁడు వీరు పెద్దవారై పెండ్లిలేకుండినను తమ్ము డు పెండ్లాడినను నగ్నులు సంపాదించినను దోషములేదు. జ్యేష్ఠ భ్రాతయాధానములేకున్నఁ దమ్ముఁ డాధానముచేయరాదు. అన్న సమ్మతినొంది యగ్నుల సంపాదించుకొనఁజనునని శంఖుఁడు చె ప్పెను. పతి దేశాంతరము వెడలి వార్త దెలియకున్న, మృతినొం దిన సన్యసించిన నపుంసకుఁడైనఁ బాపియైన నీయైదాపదలయందు ను స్త్రీలకు వేరొకపతి విధియింపఁబడుచున్నాఁడు. ఏస్త్రీ పెనిమిటి మృతినొందిన మఱల వివాహమాడక బ్రహ్మచర్యము చేయునో యాస్త్రీ మృతినొంది బ్రహ్మచారులువలె స్వర్గముఁ జెందుచున్నది. మనుష్యునియందు మూఁడుకోట్లు నేఁబదిలక్షలు లోమములుండును. పెనిమిటి చనిపోయిన సహగమనముచేసినస్త్రీ యన్నివేలసంవత్సరము లు స్వర్గమున నివసించును. పాములవాఁడు బలిమిని గలుగునుండి పామును పైకి లాగులాగున ననుగమన మొనర్చినస్త్రీ భర్తను పా పముక్తునిఁ జేసి వానితోఁగూడ నానందమొందును.

చతుర్థాధ్యాయము సంపూర్ణము.

శ్రీపరాశరస్మృతి.

ఆంధ్రము.

ప్రాయశ్చిత్తకాండము.

పంచమాధ్యాయము.

తోఁడేలు, కుక్క, నక్క మొదలగునవి కఱచిన బ్రాహ్మణుఁడు స్నానముచేసి వేదమాత యగుగాయత్రి జపింపవలయు. కుక్క కఱచినవాఁడు శక్తిమంతుఁడైన నావుకొమ్ముతోఁ బూరించిననీట స్నానమును మహానదిసంగమించు స్థలమున స్నానము, సముద్రము చూచుట వీనిలో దేనిచేతనైన శుద్ధినొందును. వేదముచదివినైన వ్రతములు ముగించినైన స్నానముచేసినవాఁడు కుక్కకఱచిన బంగారముంచిననీట స్నానముచేసి నేయిఁద్రావిన శుద్ధుఁడగును. చాంద్రాయణము మొదలగువ్రతములు చేయువాఁడు కుక్క కఱచిన మూఁడురాత్రు లుపవాసముచేసి నాల్గవదినమున నేయియు దర్భనీరును ద్రావి పిమ్మట మిగిలినవ్రతము ముగింపవలయును. వ్రతముగలవాఁడైనఁ లేనివాఁడైనఁ గుక్కకఱచిన బ్రాహ్మణుఁడు విప్రుల మ్రొక్కి వారిచేఁ జూడఁబడుటచేతఁ బవిత్రుఁడగును. కుక్క మూర్కొనినను, నాకినను, గోళ్ళం గోఁకినను, నాచోటు మృత్తిక గలసిన నీటితోఁ గడిగి నిప్పుతోఁ గాఁచిన శుద్ధిగలుగును. తోఁడేలుగాని, నక్కగాని కఱచినబ్రాహ్మణస్త్రీ రాత్రియుదయించిన గ్రహములను, నక్షత్రములను జూచినక్షణమున శుద్ధిఁజెందును. బహుళపక్షమునందైన

మేఘావరణమునఁ జంద్రుఁడు గానరాకుండిననునతఁడు చెందినదిక్కు యినం జూడవలయును. బ్రాహ్మణుఁడు లేనిగ్రామంబునఁ గుక్కకఱచినబ్రాహ్మణుఁడు వృషభము ప్రదక్షిణమునేసి స్నానముచేయఁగానే పవిత్రుఁడగును. చండాలునిచేతనైన (శూద్రునివలన బ్రాహ్మణస్త్రీ యందుఁ బుట్టినవాఁడు) శ్వపాకునిచేతనైన (సూతున కుగ్రియందుఁ బుట్టినవాఁడు) గోవులచేత విప్రులచేత నాయుధము మొదలైనవానిచే తనైనఁ జంపఁబడినట్టియుఁ దానేవిషముఁ ద్రావి చచ్చినట్టియు నాహితాగ్ని యగుబ్రాహ్మణుని సంనిహితజ్ఞాతి యమంత్రకముగ లౌకికాగ్ని చే దహనము చేయవలెను. ఈశవమును దాఁకినను, మోచినను, దహనముచేసినను వారు బ్రాహ్మణుల సమ్మతినొంది శుద్ధికై ప్రాజాపత్యకృఛ్ర మాచరింపవలయును. కాల్పఁబడిన యామెముకలం గొని పాలతోఁ గడిగి శ్రౌతాగ్నిచేఁ గల్పమునందుఁ జెప్పఁబడిన మంత్రములతో మఱల దహనము చేయవలెను. ఆహితాగ్ని యగుద్విజుఁడు పరదేశము వెడలి విధివశమున మృతినొందును. అతనియగ్ని గృహమునం దుండును. ఋషిశ్రేష్ఠులారా! అట్టిసమయమున నగ్నిసంస్కారము సేయువిధము వినుఁడు. ఇఱ్ఱితోలు పఱిచి దానిమీఁద నేడువందల మోదుగాకుతొడిమలతోను, దర్భలతోను బురుషరూపముగఁ గట్టవలయు. తలను నలువదియును, గంఠమునఁ బదియును, బాహువుల నూఱును, వ్రేళ్ళం బదియును, మొలముందువైపున నూఱును, గడుపున నిన్నూఱును, వృషణంబుల నెనిమిదియు, శిశ్నంబున నైదును, దొడల నిరువదియొకటియును, మోఁకాళ్ళం బిక్కల నిన్నూఱును, గాలిబొట్ట నవ్రేల నాఱును, మోదుగాకుతొడిమ లుంచవలయును. తదనంతరము యజ్ఞముపాత్రముల నుంచునది. శిశ్నంబున శమ్య యనుపాత్రమును నండంబుల నగ్నిమథించుదారువును, గుడిచేత జుహువును, నెడమచేత

నుపభృతమును, వీఁపునఁ బోటిని రోఁకటిని, ఱొమ్మున దృషత్తును, ముఖమున బియ్యము, నేయి, నువ్వులును, చెవిని బ్రోక్షణిని, గన్నుల నేతిస్థాలిని, చెవిని, గంటను, నోటను, ముక్కునను బంగారుతునుకలు నుంచవలయును. పుత్త్రుఁడైన, సోదరుఁడైన, మఱియొక చుట్టమైన దానియందు నగ్నిహోత్రమునకు వాడుకొనువస్తువుల మిగత లేకుం డనుంచి, యితఁడు స్వర్గమును జెందుఁగాత యని యొకనేతియాహుతి వేల్వవలయు. పిమ్మటఁ గల్పమునఁ జెప్పఁబడిన మంత్రములతో నేర్పున దహనము చేయవలయును. ఇట్లొనర్చిన నాయాహితాగ్ని బ్రహ్మలోకముం జెందును. యథాశాస్త్రముగ దహించినవారు సద్గతినొందుదురు. తెలిసినవార మనుకొని యశాస్త్రీయముగ సంస్కారముచేసిన వారల్పాయుష్యము గలవారై యపవిత్ర మగునరకమునం బడుదురు.

పంచమాధ్యాయము సంపూర్ణము.

శ్రీపరాశరస్మృతి.

ఆంధ్రము.

ప్రాయశ్చిత్తకాండము.

షష్ఠాధ్యాయము.

అనంతరము ప్రాణివధంబులయందుఁ బ్రాయశ్చిత్తములం జెప్పెదను. అవి వృద్ధపరాశరుఁడు పూర్వము చెప్పినవియు మనుస్మృతి యందును వివరింపఁబడినవియే. క్రౌంచ, బెగ్గురు, హంస, చక్రవ, కోడి, జాలపాదము, శరభము వీనిని జంపినవాఁడొకపగలు రాత్రియు నుపవాసముండిన శుద్ధుఁ డగును. బలాకను, దీతువును, చిలుకను, పావురమును, బాతును, మొసలిని జంపినవాఁడు పగ లుపవసించిన శుద్ధుఁ డగును. వృకమును, గాకిని, గువ్వను, గోరవంకను, దిత్తిరిని జంపినవాఁడు రెండుసంధ్యలఁ బ్రాణాయామంబున శుద్ధి గాంచును. గద్ద, డేగ, శశాధము, గుడ్లగూబ, వీనిఁ జంపినవాఁడు పచ్చిదుంపలు, పండ్లు నొకదినమున భుజించి యింకొకదినము, నరదినము నుపవసింప వలయును. వల్గులి, టిట్టిభము, కోయిల, కాటుకపిట్ట, లావిక, రక్తపక్షము వీనింజంపినవాఁడు రాత్రిభుజించినఁ బవిత్రుం డగును. నీటికాకి, చకోరము, పింగళ, ఖురరము, భారద్వాజము, మొదలైనవానిని జంపినవాఁడు శివపూజవలన శుద్ధుఁ డగును. భేరుండము, చాషము, భాసము, పారావతము, కపింజలము మొదలైనపక్షు లన్నిటిలో దేని నైన వధించినఁ బగలు రాత్రియు నుపవాసము విధింపఁబడుచున్నది. ఎలుక, పిల్లి, పాము కొండచిలువ, డుండుభము వీనిలో దేని నైనఁ జంపినవాఁడు బ్రాహ్మణులకుఁ బులగము (నువ్వు పెసరపప్పులతో వండిన

యన్నము) పెట్టి యినుపదండము దక్షిణ యీయవలయును. నీటికోఁతి ఉడుము, తాఁబేలు, ఏఁదుబంది వీనిని జంపినవాఁడు వృంతాకఫలముల మాత్రము తిని యొకపగలు రాత్రియు నుండిన శుద్ధుఁడగును. తోఁ డేలు, నక్క, ఎలుఁగు, చిఱుతపులి, కుక్క వీనిని జంపినవాఁడు మూఁ డుదినము లుపవసించి బ్రాహ్మణుని కొఱకుఁ గుంచెఁడు నూవులు దానముచేయవలెను. ఏనుఁగు, గుఱ్ఱము, ఎనుము, దున్నపోతు, లొట్టి యు వీనిని జంపినవానికి మూఁడువేళల స్నానముచేసి పగలు రాత్రియు నుపవాసముచేతను శుద్ధికలుగును. లేడి, కోఁతి, సింగము, చిత్రము, పులి వీనిని జంపినవాఁడు మూఁడుదినము లుపవాసముండి బ్రాహ్మణు లకు సంతర్పణ మొనర్చిన శుద్ధిఁ జెందును. మృగము, గోహిత్తు, పంది మేక, పొట్టేలు, వీనిని జంపినవాఁ డొకపగలు రాత్రియు నుపోషణ మొనరించి దున్నక పండిన (నీవార) ధాన్యము సంబంధియైన యన్న ము తినవలెను. ఇట్లు నాలుగుకాళ్ళజంతువుల నన్నిటిని, అడవిమృగము లను జంపినవాఁ డొకపగలు రాత్రియు భుజింపకుండి జాతవేదస మను మంత్రము జపింపవలయును. చిత్రములు వ్రాయువాఁడు మొదలగు శి ల్పులు, వంటవాండ్రు, కాపులు, ఆఁడువారు వీరినిఁ జంపినవారు రెండు ప్రాజాపత్యము లాచరించి పదియావుల నొకయాఁబోతును దానము చేసిన శుద్ధు లగుదురు. నేరములేని కోమటిని, రాజునైనఁ జంపినవాఁ డు రెండతికృఛ్రము లాచరించి యిరువది యావుల దానము సేయవల యును. శూద్రకృత్యములం దగిలినకోమటిని, మహాపాతకము లాచరించి న ద్విజుని జంపినవాఁడు చాంద్రాయణ మొనర్చి ముప్పదియావుల దా నముచేయవలయును. ఏబ్రాహ్మణుఁడైనఁ జండాలునిఁ జంపినఁ బ్రా జాపత్యకృచ్ఛ్రము జేసి రెండావుల దానము సేయవలయును. రాజు, కోమటి, శూద్రుఁడు వీరుగాని మఱియొకరుగాని చండాలునిఁ జంపిన

కృఛ్రము సగముచేసిన శుద్ధుఁ డగును. దొంగతనము చేసిన చండాలునినైన, శ్వపాకునినైనఁ జంపిన బ్రాహ్మణుఁడు పగలు రాత్రియు నుపవసించి పంచగవ్యము పుచ్చుకొన్న శుద్ధిఁ జెందును. బ్రాహ్మణుఁడు శ్వపాకచండాలులతో సంభాషించిన వేదము చదువుకొన్న బ్రాహ్మణులతో సంభాషణమువలన నైన నొకమాఱు గాయత్రి జపించుటవలన నైన శుద్ధుఁ డగును. చండాలునితో నేకశయ్యఁ బరుండిన మూఁడుదినము లుపవసింపవలయును. చండాలునితో నొకత్రోవ నడచిన గాయత్రిఁ దలంచినఁ బవిత్రుఁ డగును. చండాలునిఁ జూచిన నాక్షణముననె సూర్యునిఁ జూచునది. మాలవానిఁ దాఁకిన నాబట్టలతో స్నానము చేయవలయును. మాలవాఁడు త్రవ్వించిన బావుల నీటి నెఱుఁగక త్రావిన బ్రాహ్మణుఁ డొకపగలు భుజింపకుండుటవలన శుద్ధుఁ డగును. ఎఱిఁగి త్రాగిన నొకపగలు రాత్రియు నుపవాసము వలన శుద్ధుఁ డగును. మాలవాండ్రు కుండలు ముంచిన నూతినీరు త్రావినవాఁడు మూఁడు దినములు గోమూత్రమును, యవలపిండియు భుజించుటచే శుద్ధుఁ డగును. మాలవాని కుండయందున్న యుదకము నెఱుంగక త్రావి, యప్పుడే తెలిసి వమనముచేసికొన్న ప్రాజాపత్యము చేయవలెను. అట్లుగాక యాజలము జీర్ణమైన సాంతపన కృఛ్రమాచరింప వలెను. ఎఱిఁగి యట్టి నీరుత్రావిన బ్రాహ్మణుఁడు సాంతపన కృఛ్రమును, క్షత్రియుఁడు ప్రాజాపత్యమును, వైశ్యుఁడు దానియందు సగమును, శూద్రుఁడు నాల్గవభాగమును బ్రాయశ్చిత్తము చేసికొనవలయును. చాకలి మొదలగు కడజాతులవారి పాత్రములయం దున్ననీరు, పెరుఁగు, పాలు నెఱుంగక త్రావిన బ్రాహ్మణుఁడు రాజు, కోమటియు బ్రహ్మకూర్చముతోఁ గూడిన యుపవాసమున శుద్ధు లగుదురు. శూద్రుఁడు యథాశక్తి దానము

చేతను, నుపవాసముచేతను శుద్ధుఁ డగును. సద్బ్రాహ్మణుఁ డె
ఱుంగక యేవిధముచేతనైన మాలవానియన్నమును దిన్న గోమూ
త్రమును యవలపిండియుఁ బదిదినములు భుజించుటచే శుద్ధి గాం
చును. స్నానము మొదలగునియమము గలవాఁడు గోమూత్రము
తో వండినయవాన్నము ప్రతిదిన మొక్కొక్కకబళముఁదినుచుఁ
బదిరోజులు వ్రతము చేయవలెను. ఎవనియింటనైనఁ జండాలుఁడు
తెలియఁబడక కొంతకాల ముండిన, నెఱింగి వచ్చినవానియందు
బ్రాహ్మణులు దయచేయుదురు. వేదములం దుదయముట్టఁ జదివి ధర్మ
ముల నెఱింగినవారు మునిముఖములవలనఁ బుట్టినధర్మశాస్త్రములఁ
జదివి యాపాపమోళనమునకుఁ బ్రాయశ్చిత్తము విధించి వానిని రక్షిం
తురు. ఆయజమానుఁ డాయింటివారందఱును దినము మూఁడువేళల
స్నానములుచేయుచు గోమూత్రముతో వండినయవాన్నమును, పె
రుఁగు, నేయి, పాలు వీనిలో నొక్కొక్కదానితో మూఁడు మూఁడు
దినములును పిమ్మట నొక్కొక్క దినమును భుజింపవలయును. అభ
క్ష్యముపోలికగాఁ గాన్పించినట్టియు, నెంగిలి, పురువు లుండినట్టియు
యావకము తినరాదు. పెరుఁగు, పాలు వేర్వేరుగా మూఁడుపలములు
నేయి యొకపలమును జేర్చుకొనవచ్చును. రాగియు గంచును వెలిది
డితో శుద్ధు లగును. బట్టలు తడిపినఁ బరిశుద్ధము లగును. మృన్మ
యములు పారవేయునది. కుసుంభము, బెల్లము, ప్రత్తి, ఉప్పు, నూ
నె, నేయి వీని నతిశయముగఁ గాలుటకు ద్వారమున నుంచి యాయిం
ట నిప్పంటింపవలయును. ఇట్లు శుద్ధి నొంది పిమ్మట బ్రాహ్మణసంత
ర్పణముచేసి బ్రాహ్మణులకు ముప్పదియావులు నొకయెద్దును దక్షిణ
యీయవలెను. మఱియు నాభూమి కట్టఁబడినచోట నలుకుటచేతను,
దక్కినచోటఁ ద్రవ్వుటచేతను, బ్రాహ్మణులు నివసించుటచేతను శుద్ధి

నొందును గాని కుండలవలె విడువఁజనదు. పొలముననైనఁ బొరుగూరు వెడలునపుడైన నెఱుంగమిచే మాలవాండ్రతో నెల సంపర్కముచేసిన నెలయును, బక్షము సంపర్కముచేసినఁ బక్షమును గోమూత్రముతోడి యవాన్నమును భుజించుటచే శుద్ధినొందును. చాకిత, పాదరక్షలు కుట్టువానిస్త్రీ, ఎఱుకలసాని, చెంచిత వీండ్రలో నెవతెనైన నాలుగు వర్ణములలో నెవరియింటనైన నెఱుంగరాక యున్నఁ దెలిసినతరువాత వెనుకఁ జెప్పఁబడిన ప్రాయశ్చిత్తములో సగమే యాచరింపనగు. ఆయి ల్లంటింపనక్కఱలేదు. మిగిలినదంతయు నొనర్పవలయును. చండాలుఁడు బ్రాహ్మణాదులలో నెవరియింటినడుమనైనఁ జొఱఁబడిన వాని యిల్లు వెడలఁగొట్టి మృన్మయములు తీసివేయవలెను. నేయి మొదలగుద్రవ్యముల నింపినకుండల నెన్నడును విడువవలదు. గోమయము కలిపిన నీళ్ళతో గృహ మంతయుఁ గడుగ వలయును. బ్రాహ్మణునకు వ్రణమున దుర్గంధరక్తము పుట్టి పురువులుపెట్టిన, గోమయము, గోమూత్రము, పాలు, పెరుగు, నేయి వీనితో మూఁడుదినములు స్నానము చేసిన, వీనినె త్రావిన శుద్ధుఁ డగును. రాజు బంగార మైనమాషములమొత్తు దానము చేసిన శుద్ధుఁ డగును. కోమటి యుపవాసము చేసి గోదానము చేసిన శుద్ధి నొందును. శూద్రుఁ డుపవాసము చేయవలదు. దానముచేతనే పవిత్రుఁ డగును. బ్రాహ్మణులు ప్రాయశ్చిత్తము సంపూర్ణ మను వాక్యమును మ్రొక్కి తలతోఁ గైకొనునది. ఆ వాక్య మగ్నిష్టోమముచేసినఫల మొసంగును. జపము, తపము, యజ్ఞము మొదలగు నన్నిటి లోపము బ్రాహ్మణుల వాక్యముచేతను బూర్ణగాంచును. గొప్పరోగము, అలయిక, కఱవు, శత్రువులవలన నుపద్రవము గలిగిన నుపవాసము, వ్రతము, హోమము బ్రాహ్మణులచేఁ జేయింపనగు. ఇట్లు చేయింప కున్నను బ్రాహ్మణుల సంతో

మ పెట్టిన వా రనుగ్రహించి యన్నికోరికలను కలుగఁ జేయఁ జాలు దురు. బలహీనుఁడును, బాలుఁడును, వృద్ధుఁడును ననుగ్రహింపఁ దగు దుసు. ఇతరుల ననుగ్రహించినఁ బాపము సంభవించును గాన నట్లు చేయవలదు. ప్రేమచేతనైన, ద్రవ్యమునం దాసచేతనైన, భయము చేతనైన, జ్ఞానముచేతనైన బలవంతుని ననుగ్రహించినవాని పాప మా బ్రాహ్మణులం జెందును. ప్రాణావసానకాలమునఁ బ్రాజాపత్యము మొద లగు వ్రతములు విధించువా రా పాపముఁ బొందుదురు. ఏ మ నిన దేవుని స్మరించుట యను గొప్ప కార్యము చెడును. నెమ్మదిగ లశరీరముగలవాని కట్టి కార్యహాని లేదు. కాఁబట్టి వెఱవఁ జనదు. స్వస్థునికిఁ బ్రతినిధిగఁ దెలివిలేమిచేఁ దాము వ్రతములుచేసి యతని కావశ్యకములు కా వని చెప్పువార లతనిపాపము పోకుండఁ జేయుటం బట్టి యపవిత్ర మైన నరకమునం బడుదురు. బ్రాహ్మణుల ననాదరిం చి తాన యొకవ్రతమును గలిపించుకొని యుపవాసముచేసిన నది నిష్ఫల మగును. పాపము నశింపదు. ధర్మజ్ఞు లైన ద్విజులు పెక్కం డ్రు ప్రాయశ్చిత్తమును విధించుట ముఖ్యము. ఒక్కవిప్రుఁడైన నట్టి వ్రతమును విధింపఁ జనును. తాన యాలోచించుకొన్న శిశుహత్య వలనఁ గలుగు ప్రత్యవాయము నొందును. బ్రాహ్మణులు సంచరించు నట్టి పుణ్యనది యనఁ బడుదురు. పరిశుద్ధు లగునుజనులవాక్యముచేత నె పాపులు నిర్మలు లగుదురు. వేదవేత్త లాడినవాక్యముల దేవత లంగీకరింతురు. బ్రాహ్మణుఁడు సకలదేవతాస్వరూపుఁడు. అతనివా క్యము వేరువిధమునఁ గాదు. బ్రాహ్మణుల యంగీకారముతోఁ గూ డినయుపవాసము, వత్రము, స్నానము, తీర్థము, మంత్రానుష్ఠానము తపస్సును సంపూర్ణముగ లాభముం గలిగించును. పక్వమగు నన్నము ను పురుగు, ఈఁగ, వెండ్రుక తాఁకినయెడల నాయన్నము నడుమ

నీళ్ళు, నించుక భస్మమును జల్లవలయును. ఏబ్రాహ్మణుఁడు భోజనముచేయుచు నెడమచేతఁ గాలుతాఁకునో వాఁడు తనయెంగిలి తిన్నపాపముఁ జెందును. ఎడమచేతితోఁ బాత్రమును బట్టియుండక భుజించినను నాపాపమె కలుగును. పాదరక్షలు తొడిగికొని మంచముపైఁ గూర్చుండి, నిలుచుండియు భుజింపవలదు. భోజనముచేయుచున్నపుడు కుక్కను మాలవానిని జూచినను భుజింపరాదు. ఏయన్నము తినఁ గూడదో, అన్న మెట్లుశుద్ధిఁ జెందునో యదియంతయుఁ బరాశరుఁడు చెప్పినట్లు మీకుఁ దెలుపుదును. ద్రోణముగాని, యాఢకముగాని బియ్యముపెట్టి వండినయన్నము కుక్కయైనఁ గాకియైన నెంగిలిచేసినఁ దాను బండితుఁడైన నీయన్న మెట్లుశుద్ధిఁజెందు నని యడుగవలయును. వారు నిరూపించినట్లు శుద్ధి చేయవలయును గాని యంతయన్నము విడువరాదు. వేదమును వానియంగములు నెఱిఁగి ధర్మశాస్త్రమును బాలించునట్టి బ్రాహ్మణులు, ముప్పదిరెండుకుంచములు ద్రోణమనియు, రెండుకుంచము లాఢకమనియు నిర్ణయించిరి. వేదములు ధర్మశాస్త్రములు నెఱింగినవారీపరిమాణము గలద్రోణమైన నాఢకమైన బియ్యముతో వండినయన్నమె పరిశుద్ధిఁ జెందునని తలంపుదురు. బ్రాహ్మణుఁడు స్వల్పమైన యన్నము కాకులైనఁ గుక్కలైన నెంగిలిచేసినను గోవుగాని గాడిదెగాని మూర్కొన్నను బాఱవేయునది. ధనికుని యొక్క ద్రోణపరిమితమును, పేదవానియొక్క యాఢకపరిమితము నగునన్నము శుద్ధిచేయఁదగును. తాఁకినదియు, చొంగతగిలినదియు నగు నగునన్నమంతయుఁ దీసివేసి బంగారముతోఁ గూడినయుదకము చల్లి యగ్నిచేఁగాఁచవలయును. ఇట్లాయన్న మగ్ని బంగారు నీరు విప్రులవేదనాదముచేతను దక్షణము భుజింపఁదగినది యగును. నేయి, యావుపాలు, వీనిని గుక్కలు మొదలగునవి యెంగిలిచేసినఁ గొంచెమైన విడువవలయును. అధికమైన నేయికాఁచుటచేతను పాలు అగ్ని మంటచుట్టు త్రిప్పుటచేతను శుద్ధములగును.

ఆఱవయధ్యాయము సంపూర్ణము.

శ్రీ పరాశరస్మృతి.

ఆంధ్రము.

ప్రాయశ్చిత్తకాండము.

సప్తమాధ్యాయము.

అనంతరము పరాశరుఁడు పలికినట్లు వస్తువుల శుద్ధి వక్కాణించెను. కఱ్ఱవస్తువులు చెక్కుటవలన శుద్ధినొందును. కంచు వెలిమిడిచేతను, రాగి పులుసుచేతను శుద్ధములగును. వ్యభిచరించిన స్త్రీగర్భధారణము లేకుండిన రజోదర్శనమువలన శుద్ధిఁజెందును. వీథులనుండి వచ్చిన నీరు చేరినయేరు, ప్రవాహవేగముచేఁ గలక పోయినతోడనే పరిశుద్ధిచెందును. బావులు, నూతులు, చెఱువులు, నేహేతువుచేతనైన నపవిత్రతనొందిన నూఱుకడవలనీళ్ళు తోడి పాఱఁబోసి పంచగవ్యములు చల్లినం బవిత్రము లగును. ఎనిమిదేండ్లయీడుగల కన్య గౌరియనియు, తొమ్మిదియేండ్లది రోహిణియనియుఁ బదియేండ్లది కన్యయనియుఁ బిలువఁబడును. అటుపిమ్మట రజస్వల యనియుఁ జెప్పఁబడును. పండ్రెండవయేఁడు వచ్చినకన్య కెవఁడు పెండ్లిసేయఁడో వాని పితరులు నెలనెలయందు నాకన్యరజస్సు త్రావుదురు. కన్యపెండ్లిలేక రజస్వలయైన తల్లి, తండ్రి, పెద్దన్న ముువ్వురును నరకము నొందుదురు. ఏబ్రాహ్మణుఁడు కావరమున నెఱుంగక యాకన్యకఁ బెండ్లాడునో వానితో మాటలాడరాదు. వానిపఙ్క్తి నుంచుకొని భుజింపరాదు. పెండ్లికాకుండ రజస్వలయైన కన్య వృషలి; దానిమగఁడు వృషలీపతి యనంబడును. ఎవ్వఁడు వృషలితో నొకరాత్రి సంగమించునో వాఁడు మూఁడుసంవత్సరములు అనుదినము భిక్షాన్నముఁ దిని గాయత్రి

జపించిన శుద్ధిఁజెందును. ప్రొద్దుగ్రుంకినపిమ్మటఁ జండాలుని, బతితుని, బురుటాలిని, బీనుఁగును స్పృశించినఁ జంద్రుని జూడవలయును. సంభవింపకున్న నగ్నినైన బంగారునైనఁ జూచి బ్రాహ్మణులసమ్మతిని బొంది స్నానముచేసిన శుద్ధిఁగాంచును. వాకిటినుండి బ్రాహ్మణస్త్రీ లొకరినొకరు స్పృశించిన స్నానపర్యంతము భోజనములేకుండినఁ, బవిత్రురాం డగుదురు. ముట్టుతలైనబ్రాహ్మణస్త్రీయును రాజస్త్రీయు నొండొరులం దాఁకిన మొదటిది యర్ధకృచ్ఛ్రమును, రెండవది నాల్గవభాగముకృచ్ఛ్రమును నాచరింపవలయును. వెలుపలనుండినబ్రాహ్మణస్త్రీయుఁ, గోమటిస్త్రీయు నన్యోన్యము స్పృశించిన బ్రాహ్మణస్త్రీ ముప్పాతికకృచ్ఛ్రమును, గోమటిస్త్రీ పాతికకృచ్ఛ్రము నాచరింపవలయును. విప్రవనితయు శూద్రస్త్రీయురజస్వలలై పరస్పరము స్పృశించినఁ శాఌత కృచ్ఛ్రముచేతను, శూద్రస్త్రీ దానముచేతను బవిత్రలగుదురు. రజస్వలయైనస్త్రీ నాల్గవదినమున స్నానముచేసి శుద్ధురాలగును రజస్సునివర్తించినపిదప దేవతలయొక్కయుఁ బితరులయొక్కయుఁ గార్యములు చేయనర్హురా లగును. ప్రతిదినము స్త్రీలకు రోగవశమున రజస్సు స్రవించిన దానిచే నపవిత్రతలేదు. అది యకాలమందుఁ గలిగినదిగాన వైకాలిక మనఁబడును. రజస్సు ప్రవర్తించుచుండునంతకాలము దైవపితృకర్మముల వంట మొదలగునవి యాచరింపఁదగదు. రజస్సు స్రవించుట మానినపిదప సంగమమునందును, ఇంటిపనులు చేయుటయందును యోగ్యతకలుగును. మొదటిదినమునఁ జండాలస్త్రీయును, రెండవదినమున బ్రాహ్మణుని జంపినస్త్రీయును, మూఁడవదినమునఁ జాకితయునుగఁ జెప్పఁబడును. నాల్గవదినమున శుద్ధురాలగును. రోగపీడితునకు స్నానముచేయు నావశ్యకము సంభవించిన రోగము లేనివాఁడు పదిసారులు స్నానముచేసి ప్రతిపర్యాయమును రోగిని స్పృశించుచు

నచ్చిన శుద్ధికలుగును. ఎంగిలిచేసికొన్న బ్రాహ్మణుని, నెంగిలిచేసి కొన్న బ్రాహ్మణుఁడు, కుక్క, శూద్రుఁడు తాఁకిన నొకరాత్రి యుపవాసముచేసి పంచగవ్యము పుచ్చుకొన్న శుద్ధిఁజెందును. ఎంగిలిచేసికొనిన శూద్రుఁడు, ఎంగిలిచేసికొనని బ్రాహ్మణుని దాఁకిన నావి ప్రుఁడు స్నానమువలన శుద్ధుఁడగును. ఎంగిలిచేసికొన్న శూద్రుఁ డట్టి బ్రాహ్మణుని దాఁకిన బ్రాజ్యాపత్య మాచరింపవలయును. కల్లు తాఁకినకంచు తక్కమెసపట్టుటచేతను, గాల్చుటచేతను శుద్ధమగును గాని వెలిమిడిలోఁ ద్రోముటచేత నె పవిత్రముకాదు. కంచు, ఆవాఘ్రాణించినను, శూద్రుఁ డెంగిలిచేసినను, గుక్కలు కాకులు పాడుచేసినను బదిమాఱులు వెలిమిడిలోఁ ద్రోముటచేతఁ బవిత్రమగును. కంచుపాత్రమునఁ బుక్కిటిని రుమిసినను, గాళ్ళుగడిగినను దాని నాఱునెలలు భూమిలోఁ బాఁతిపెట్టి మఱల వాడుకొనఁదగును. ఇనుపవస్తువులినుపవనిముట్లతో నొరయుటచేతను సీస మగ్నియందుంచుటచేతను విశుద్ధములగును. దంతములు, ఎముకలు, కొమ్ములు, వెండి, బంగారు, రత్నములు, వీనితోఁ జేయఁబడినవస్తువులును, శంఖమును నీటితోఁ గడిగిన శుద్ధములగును రాతిచిప్ప మఱియొకరాతిలో రాచికడిగిన శుద్ధమగును. మంటికుండ కాల్చుటచేతను, ధాన్యము నీళ్ళుచల్లుటచేతను శుద్ధములగును. వెదురుచాఁపలు మొదలగునవియు, నారచీరలును, దెల్లపట్టుబట్టలు, దూదిబట్టలుఁ, గంబళి, భుజపత్రచర్మములు వీనికి నుదకము చల్లుటచే శుద్ధికలుగును. ముంజగడ్డితో నల్లినయాసనమును, జేఁటయును, జనపనారగోనెలు, పండ్లు, త్రోళ్ళు, కట్టుఁత్రాళ్లును జలము ప్రోక్షించుటచే శుద్ధములగును. దూదిపఱుపులు, తలగడలు, రంగుబట్టలు, మొదలగునవి యెండవేసి పిదప నీళ్ళుచల్లిన శుద్ధిగాంచును. పిల్లులు, ఈఁగలు, పురుగులు, పిట్టలు, కప్పలు నివియపవిత్రములను

స్పృశించి పవిత్రములను స్పృశించినను ఎంగిలిలేదు. కాళ్ళు గడిగికొ
నుట మొదలైనపనులయందు నేలఁబడి వచ్చిన నీరు తాఁకినను, మాట
లాడునపుడు ఒండొరు నోటితుంపురు లొడలిపైఁ బడినను, భోజనము
చేసినపిదపఁ గడిగినను వదలక చేతిచము రంటియున్నను ఎంగిలిలేదు.
తమ్ములము, చెఱకు, పండ్లు, పెండ్లివేళఁ దినఁబడు పెరుఁగు మొదలైనవి
యజ్ఞమునఁ ద్రావఁబడు సోమరసము, వీనియందు, భుజియింపఁగ మి
గిలించమురునందు వలెనే యెంగిలిదోషము లేదని ధర్మజ్ఞులు చెప్పుదు
రు. వీథులలోని బురదనీళ్ళు, ఓడలు, త్రోవ, గడ్డి, పండిటికలతోఁగట్టిన
చెట్టుతీనియలు మొదలగునవియు గాలిచే నెండచేతను శుద్ధిఁజెందును.
జారీకొమ్ము మొదలగుదానినుండి యెడతెగక పడెడు నుదకధారయు
ను, గాలిచే రేఁగినధూళియును స్త్రీలు, ముదుసలులు, పిల్లలును నె
న్నఁడు నశుచిలేనివారు. శత్రుసైన్యమువలన దేశమున కుపద్రవము
కలిగినప్పుడును, బరదేశమున నున్నయప్పుడును, రోగములు విపత్తులు
వచ్చినప్పుడును దనయొక్కయుఁ దనకుటుంబమువారియొక్కయు దే
హసంరక్షణము చేసికొనినపిమ్మట శాస్త్రీయమగుధర్మమును జక్కఁ
గా నాచరింపవలయును. తెగులు మొదలైనవానిచే దార్ఢ్యము లేని
వాఁడుపవిత్రవస్తువులతో నైన నన్యవస్తువులతో నైన జేటి నెమ్మది
కలిగినపిమ్మట ధర్మము చక్కఁగా నాచరింపవలయును. ఆపద గడచి
నపిమ్మట ధర్మము నాలోచించి శుద్ధిసంపాదించుకొని స్వస్థచిత్తుఁడైన
ధర్మము చక్కఁగా నాచరింపవలయును.

శ్రీ పరాశర స్మృతి.

ఆంధ్రము.

ప్రాయశ్చిత్తకాండము.

అష్టమాధ్యాయము.

కట్టుత్రాళ్ళతో నున్నయావు లటునిటు నేరీతినో త్రాడుబిగిసి చచ్చినయెడఁ దలంపులేకుండ వచ్చినయీపాపమునకుఁ బరిహారమెట్లు కలుగును? వేదములును, వానియంగములును, ధర్మశాస్త్రము నెఱింగి స్వధర్మము ననుసరించు బ్రాహ్మణుల సన్నిధికిం జని వారితోఁ దన పాపమంతయు విన్నవించునది. వేదము చదివి యర్థమెఱింగి కర్మము లు చేయువారు బ్రాహ్మణు లనఁబడుదురు. సవితను దెలుపు గాయత్రియొక్క జపమును సంధ్యోపాసనమును, అగ్నికార్యము చేయుటయు లేక వ్యవసాయముచేసికొని బ్రదుకువారు బ్రాహ్మణులను పేరు మాత్రము పొందుదురు. వ్రతములు చేయుటయు, వేదములు చదువుటయు లేక బ్రాహ్మణత్వజాతిమాత్రమున బ్రదుకువారు వేలకొలఁది (కూడినను బరిషత్తు) సభ యనఁబడదు. ధర్మశాస్త్రములు చదివి పండితుల మనుకొనుచును బుద్ధిమాంద్యమునఁ బొరపడి యెఱుంగక యేపాపమునకుఁ బ్రాయశ్చిత్తము తప్పఁ జెప్పుచున్నారో యాపాపము నూఱువిధముల వారిని జెందును. ధర్మశాస్త్రము చదువకయు వినికిచేఁ బ్రాయశ్చిత్తము సమముగాఁ జెప్పిన దాని నాచరించువాఁడు పవిత్రుఁడగును. చెప్పినవాఁడు ధర్మశాస్త్రవచన ముదాహరించుట లేమిచేఁ బాపము నొందును. వేదములు సాంతముగాఁ జదివినవారు స

లుగురైన ముగ్గురైన నైకమత్యమున నిశ్చయించినది ధర్మము. ఐకమత్యము నొందనివారు వేలకొలఁది వచన ముదహరించి చెప్పినను ధర్మముకాదు. ధర్మశాస్త్రతాత్పర్యము న్యాయముగ నిష్కర్షించి సత్యమగుధర్మమును విధించువారికిఁ బాపము వెఱచుచున్నది. రాతియందున్న నీరు గాలిచేతను, ఎండచేతను, నశించునట్లు సభవారి యాజ్ఞచే నొనరునిపాపము నశించును. రాతియందున్న నీరు పూర్వమునందువలె రాతియందునుండక యెండను గాలిని జెందక నశించినట్లు పాపము చేసినవానియందు నుండదు. సభవారిని జెందదు. స్వరూపనాశనమునె పొందును. వేదములు చదివి యాహితాగ్నులు సమర్థులగుబ్రాహ్మణులు నలుగురైన ముగ్గురైనఁ బరిషత్తని చెప్పఁబడుదురు. ఆహితాగ్నులు కాకున్నను, వేదములును వేదాంగములును దుదవఱకుఁ జదివి ధర్మము లెఱింగినవా రైదుగురైన ముప్పురైనఁ బరిషత్తనఁ బడుదురు. బ్రహ్మజ్ఞానము గలిగి యజ్ఞములు చేయుచు వేదములు చదువుటకొఱకు వ్రతములొనర్చి స్నానము చేసినవారిలో నొక్కఁడును బరిషత్తగును. ఇట్లయిదుపక్షములు చెప్పఁబడినవి. వారు దొరకకున్నఁ దమవృత్తిచేతనే సంతోషము గలవారు ముగ్గురు పరిషత్తని చెప్పఁబడుచున్నారు. అటుపిమ్మట బ్రాహ్మణులని పేరుమాత్రము పొందినవారు వేలకొలఁది యున్నను బరిషత్తు కారు. కఱ్ఱతోఁ జేయఁబడిన యేనుఁగు, తోలుతోఁ జేయఁబడిన మృగము వేదము చదువనిబ్రాహ్మణుఁడు వీరు మువ్వురుఁ బేరుమాత్రము పొందువారు. నిర్జన మగుచోటు గ్రామమనియు, నీరులేనిది నూయి యనియు, వెలిమిడియందు వేయుట హోమమనియుఁ జెప్పఁబడినట్లె వేదముచదువనివారు బ్రాహ్మణు లనఁబడుచున్నారు. నపుంసకుఁడు స్త్రీలయందు వ్యర్థుఁడగునట్లును, చౌటినేల పండనియట్లును, మూర్ఖున కిచ్చినధనము

నిష్ఫల మగునట్లును వేదాధ్యయనము లేనివిప్రుఁడు కొఱమాలినవాఁడు. చిత్తరువు లనేకావయవములతో నేర్పఱుపఁబడియు మెల్లగ రంగులువేసినవెనుకఁ బ్రకాశించులాగున జన్మచేతఁ గలిగినబ్రాహ్మణ్యము సమంత్రకములైన కర్మలచేత హెచ్చును. ఉపనయనము మొదలగుసంస్కారములుగల వానితోఁ గలసి బ్రాహ్మణు లనుపేరు పొందినవారు ప్రాయశ్చిత్తమును విధించిన నాపాపకర్ము లగుబ్రాహ్మణులును వాఁడును నరకమును బొందుదురు. వేదము చదువుచున్నవారును బంచయజ్ఞములం దాసక్తిగలవారు నైనబ్రాహ్మణులు పంచేంద్రియములచే సుఖమనుభవించుచున్నను మూఁడులోకములఁ దరింపఁజేయఁ జాలుదురు. శ్మశానములం దుంచఁబడి ప్రజ్వలించి సమస్తము దహించునగ్నివలె వేదవేత్త యగుబ్రాహ్మణుఁడు సర్వాన్నములు తిన్నను దైవమె యనంబడును. జలమున నపవిత్రము లగు వస్తువు లన్నియు నుంచఁబడిన యట్లే సమస్తపాపమును బ్రాహ్మణశ్రేష్ఠుని యందుంచవలెను. వారట్లే పవిత్రులఁజేసి పవిత్రులుగాన యుందురు. గాయత్రిలేని బ్రాహ్మణుఁడు శూద్రునికంటె నపవిత్రుఁడగును. గాయత్రిచేఁ బ్రతిపాదింపఁబడు పరమాత్మతత్త్వ మెఱింగిన విప్రులు జనులచేఁ బూజింపఁబడుదురు. దుస్స్వభావుఁ డయ్యును బ్రాహ్మణుఁడు పూజింపఁదగును. శూద్రుఁడు వశీకృతేంద్రియుఁడయ్యును బూజింపఁదగఁడు. ఎవఁడైనఁ జెడ్డయావును విడిచి మిక్కిలి పాలిచ్చుగాడిదెను బితుకఁ బోవునా? ధర్మశాస్త్ర మనురథ మెక్కి వేదమనెడి కత్తిఁదాల్చిన బ్రాహ్మణులు లీలగానైన దేనిని జెప్పుదురో యది పరమధర్మ మని చెప్పఁబడ్డది. నాలుగువేదములు చదివినవాఁడును ధర్మాదిప్రమాణజ్ఞుఁడును, వేదషడంగముల నెఱింగినవాఁడును, ధర్మశాస్త్రములు చదివినవాఁడును, గృహస్థాశ్రమము మొదలగు నా

క్రమము గలవాఁడును బదుగురకుఁ దక్కువగానివాఁడు ముఖ్యసభ యనఁబడుదురు. స్వల్పములకుఁ బ్రాయశ్చిత్తము బ్రాహ్మణులు విధింపఁజనును. గొప్ప కార్యములయందు రాజసమ్మతిని బొందికాని తాము పరిహారమువిధింపరాదు. అట్టిబ్రాహ్మణుల నుల్లంఘించి రాజు ప్రాయశ్చిత్తము చేయింపఁగోరిన నాపాపము నూఱువిధముల రాజుం బొందును. ఎల్లప్పుడు దేవాలయమునెదుటఁ బ్రాయశ్చిత్తము నిర్దేశించి యాత్మశుద్ధి కొఱకు కృఛ్రముచేసి వేదమాతయగు గాయత్రి జపియించునది. గోవధముఁజేసినవాఁడు జుట్టుతోడఁ దల గొఱిగించుకొని మూఁడువేళల నదిమొదలైనవానియందు స్నానముచేసి రాత్రి గోవుల మధ్యమున నివసించి పగలు గోవులతో సంచరింపవలెను. ఎండ, వాన, చలి, మిక్కిలిగ వీచుగాలి వీనివలన గోవులకు యథాశక్తి సంరక్షణ ముచేసిఁ గాని తనరక్షణముచేసికొనరాదు. తనయొక్క యైనఁ బరుల యొక్కయైన నింటనైనఁ, బొలముననైనఁ గళ్ళముననైన నావు మేయుచున్నను, దూడ పాలు ద్రావుచున్నను నివారించువారితోఁ జెప్పరాదు. ఆవులకు నీళ్ళు పోసినపిదపఁ దానుద్రావవలెను. అవి యింటికి వచ్చుచున్నప్పుడు తానును రాఁజనును. ఆవు తెగులుచేఁ బడినను, బురద లోదిగఁబడినను యావచ్ఛక్తితో లేవనెత్తవలెను. బ్రాహ్మణులను గోవులను రక్షింపఁ బ్రాణములు విడువ సాహసించువాఁడు చచ్చినను బ్రదికినను బ్రహ్మహత్యవలన విడుపుఁజెందును. గోహత్యకుఁ దగునట్లు ప్రాజాపత్యమును విధింపవయును. కావునఁ, బ్రాజాపత్యమును నాలుగువిధముల విభజింపవలయును. ఒకసంవత్సరము, రెండుసంవత్సరములు, మూఁడేండ్లు, నాలుగేండ్లు వయస్సుగల యావును జంపినవారు క్రమముగ నొక్కొకదినము, రెండురెండుదినములు మూఁడుమూఁడు దినములు, నాలుగునాలుగుదినములు, నొంటిపూఁటభోజనము, రాత్రి

భోజనము, నన్నాదిక మడుగకుండుటయు, నుపవాసమును, నాల్గిటిని జేయవలయును. ప్రాయశ్చితము చేసికొన్నపిదప బ్రాహ్మణులకు భోజనము పెట్టి దక్షిణ యిచ్చి శుద్ధిగలిగించు పవమానసూక్తములు మొదలైనవాని జపింపవలయును. గోవధముచేసినవాఁడు బ్రాహ్మణులకు భోజనముపెట్టుటచేత శుద్ధినొందును సందియము లేదు.

శ్రీ పరాశరస్మృతి.

ఆంధ్రము.

ప్రాయశ్చిత్తకాండము.

నవమాధ్యాయము.

గోవులఁ గాపాడుటకొఱకు మేయకుండ నడ్డగించినను, గట్టిపెట్టినను దోషములేదు. అది బుద్ధిపూర్వకమైన గోహత్య యని యూహింపవలదు. దండముకంటెఁ (చెప్పఁగల గుణములుగలది) బెద్దది యగుదుడ్డు మొదలైన దానితో నావును బడఁగొట్టి చంపిన వెనుకఁ జెప్పినదానికి రెండంతలు ప్రాయశ్చిత్తము నాచరింపవలయును. రోధము, బంధనము, యోక్త్రము, పాతము నని గోహత్య నాలుగువిధము లగును. రోధమున నాల్గవభాగమును, బంధనమున సగమును యోక్త్రిమున ముప్పాతికయుఁ, బాతమున నంతయుఁ బ్రాయశ్చిత్తము చేసికొనవలయును. దొడ్డి యిల్లు చొరరానిత్రోవలు, మెఱకయుఁ బల్లము నగుచోట్లు, ఏళ్ళు సముద్రములు చెఱువులు మొదలగువానియందు,

నదీసంగమమునను, గాలినచోటను నాఁగుటచే గోవులు చచ్చుట రోధ మనఁబడును. మెడత్రాడు, కట్టుత్రాడు, మఱి యేదైనఁ ద్రాళ్ళు, కంఠమున నందమునకుఁ గట్టఁబడు గంటలత్రాడు, నొసటిగవ్వలత్రాడు, యిట్టివానిచేఁ గట్టఁబడి యింటనైన నడవియందైన నావుచచ్చుటయుఁ, గట్టకుండియు నిట్టిత్రాళ్ళఁ దానె చిక్కుకొని చచ్చుటయు బంధనమని తెలియవలయును. నాఁగలి, బండి, కళ్ళమందలిరాడు, వీనికిఁ గట్టఁబడుటచేతనైన, వీఁపున గోనెలు వేయుటచేతనైన బాధకలిగి వృషభము చచ్చుట యోక్త్రమువలనఁ గలిగినది. కావరించి యెడలెఱుంగక చిత్తవిభ్రమమొంది తెలిసియో తెలియకయో, తలంచియో తలంపకయో, యాగ్రహించి కఱ్ఱలతోనైన, రాళ్ళతోనైన నావును గొట్టుట యది చావకున్నను ఘాత మనఁబడును. బొట్టనవ్రేలంత లావును జేతెఁడు పొడవును బచ్చిదియునై యాకులతో నున్నది దండ మనఁబడును. పూర్వము తెగులుగొని చిక్కియుండిన యావు దండముతోఁ గొట్టినంతఁ మూర్ఛిల్లి పడిన నది మఱల లేచి యైదు, ఏడు, పది యైన నడుగులు నడచినను మేఁత మేసినను, నీళ్లు, త్రాగినను పాపములేదు. ఆవు చూలునిలిచినది మొదలు పక్షముదనుకఁ బిండమనియు నెలదనుక సమ్మిశ్రితమనియు, నాలవనెలతుద దనుక నచేతనమనియు, బిదపసచేతనమనియు నాలుగువిధముల విభజింపఁబడును. పిండము పోఁగొట్టినఁ బ్రాజాపత్యమున నాల్గవభాగమును, సమ్మిశ్రితమున సగమును, నచేతనమున ముప్పాతికయు, సచేతనమున సర్వము నాచరింపవలయును. మొదటిదానియందు నొడలి వెండ్రుకలును, రెండవదానియందు గడ్డమును, మూఁడవదానియందు జుట్టువిడిచియును, నాల్గవదానియందు జుట్టుకూడను క్షౌరము చేయించుకొనవలయును. మొదటిదానియందుఁ బంచెలచాఁపును, రెండవదానియందుఁ గంచుపాత్రమును,

మూఁడవదానియందు వృషభమును, నాల్గవదానియందు నావు నెద్దు
ను దానముఁచేయవలయును. అన్నియవయవములు పూర్ణములై, తల
మెడ మొదలగు నవి యేరుపడి కడుపున నిటునటు తిరుగుచుఁ గనఁబ
డు గోవుదూడ వధించిన రెండుప్రాజాపత్యములు చేయవలయును. రా
తితోనైనఁ గఱ్ఱతోనైన గోవుకొమ్ము విఱుఁగ గొట్టినవాఁడు నాల్గవ
భాగమును, ఎముక విఱుగఁగొట్టినవాఁడు సగమును, చెవియూడఁ గొ
ట్టినవాఁడు ముప్పాతికయు, బడఁగొట్టినవాఁ డంతయుఁ బ్రాజాపత్య
ము నాచరింపవలయును. కొమ్ములు, ఎముకలు, నడుము, విఱుగఁగొ
ట్టఁబడినమీఁదట నాగో వాఱుమాసములదనుక బ్రదికిన వధప్రాయ
శ్చిత్తము లేదు. వ్రతము చేయువాఁడు పుండుపడినచోటను, విఱిగిన
చోటను జమురు రాచుచును పుఱుల దిట్టపడుదనుక మేఁతవేయుచును,
నుండవలయును. అన్నియవయవములు బాగుపడుదాఁక దానిచక్కఁ
గ మేపి బ్రాహ్మణునియెదుట మొక్కి విడువవలయును. ఇట్లుచేసిన
నవయవము లన్నియు సంపూర్తిగాక, యొడలు చిక్కియుండిన వానికి
విధింపఁబడిన ప్రాయశ్చిత్తమున సగము నిర్దేశింపవలెను. అచ్చు
పోయుటయు, దానికి ముందుగఁ బసుపు మొదలగుదానితో గుర్తు
చేయుటయు లేనియెద్దునకుఁ బరువెత్తినను దింపినను రాత్రి రక్ష
ణమునకు మేయనీయక కట్టిపెట్టినను దోషములేదు. ఎక్కువకా
ల్చిన నాల్గవభాగమును, నెక్కువ బరు వెత్తిన సగమును, ముక్కు
నఁ ద్రాడుపోయఁ జల్లిపొడిచిన ముప్పాతికయుఁ, బడిచచ్చునో యని
తోఁచు నదులఁ గొండలఁ ద్రిప్పి నశింపఁజేసిన నంతయుఁ బ్రాయశ్చి
త్తము చెప్పనగును. ఆవును గఱ్ఱతోఁ గొట్టి చంపిన సాంతపనమును
(దీనిలక్షణము చెప్పఁబడఁగలదు) మంటిబెడ్డలతోఁ గొట్టిచంపినఁ బ్రా
జాపత్యమును, రాళ్ళం గొట్టిచంపినఁ దప్తకృచ్ఛ్రమును నాయుధమునఁ

జంపిన నతికృచ్ఛ్రమును జేసిన శుద్ధులగుదురు. సాంతపనమున నైదు గోవులును, ప్రాజాపత్యమున మూఁడును, దప్తకృచ్ఛ్రమున నెనిమిదియు, నతికృచ్ఛ్రమునఁ బదుమూఁడును దానము చేయవలయును. ఇతరులజంతువులఁ జంపిన యజమానులకు మాత్రియొక జంతువునైన, తగు వెలనైన, నీయఁ జనునని మనువు చెప్పెను. కట్టిపెట్టఁబడియున్న యెద్దు గృహాము కాలి చచ్చినఁ బరాశరుఁడు చెప్పినట్లు ఒకపాదము కృచ్ఛ్రము యథాశాస్త్రముగఁ జేయఁ జనును. మేయకుండ నాఁపుట, కట్టిపెట్టుట, బరువెత్తుట, కొట్టుట, కొండలపైఁ దోలుట, మెడను బలుపును గట్టుట ఈయాఱును గోహత్యకుఁ గారణము లగును. రక్షణార్థ మవయవములఁ గట్టిన త్రాటితో గోవు చచ్చిన నాపాపము సగము ప్రాయశ్చిత్తమునఁ బోవును. కొబ్బరి పీఁచు, జనపనార, ముంజగడ్డి, నూలు వీనితో వేయఁబడిన త్రాళ్ళచే, గొలుసులచే గోవులఁ గట్టరాదు. వేరుత్రాళ్ళు దొరకక కట్టినను మెలఁకువతో గొడ్డలి పుచ్చుకొని కనిపెట్టి యుండవలెను. దర్భత్రాళ్ళతోనైన, రెల్లుత్రాళ్ళతోనైన దక్షిణముఖముగ గోవును గట్టిపెట్టవలయును. ఈ త్రాళ్ళు నిప్పు దగులుకొని కాలినను బాపములేదు. ఈత్రాడునఁ గాఁడ యేదైన నుండి కాలిన నా దోషము గాయత్రీజపమువలనఁ బోవును. ఆవును, నూతులు బావులున్నచోటికిని, చెట్లునఱకెడుచోటికిని దోలినను, మాంసము తినువారికమ్మినను గోహత్యచేసినవాఁ డగును. అచ్చుపోసినవు డాఁబోతును బూజించి పరుగెత్తింతురు. అప్పుడు ఱొమ్ము, చెవి కడుపైన బద్దలయినైనఁ, బాడునూతఁ బడి వెలికి లాగునపుడు మెడ కాళ్లు విఱిగినైనఁ జచ్చినఁ ద్రిపాదకృచ్ఛ్రము చేయవలెను. ఆవులు లోఁతునూతులలోఁ, బెద్దచెఱువులలో, నదులయానకట్టలలోను నీళ్ళుత్రావదిగి చచ్చిన యజమానునకుఁ బాపములేదు. ధర్మము కొఱకు నూతులు, ఏటిరేవులు,

చెఱువు రేవులు, మఱి యేవిధమైనఁ ద్రిప్పించినవారు వానియం దావులుపడి చచ్చినను బాపముం బొందరు. ఇంటిలోనికి వెడలుచు వచ్చుచుండెడు మార్గమునను, బసులసాలయందును గోతులు త్రవ్వినవారును, ఇంటిపనుల కావులుతిరిగెడు చోట గోతులు త్రవ్వినవారును, ఆ గోతులయం దావులుపడి చచ్చినఁ బాపముం బొందుదురు. రక్షణమునకై రాత్రి త్రాటితోఁ గట్టిపెట్టఁబడిన యావులు పాములచేతఁ గాని పులులచేతఁగాని చంపఁబడినను, ఇంట నిప్పంటుకొని పిడుగుపడి చచ్చినను యజమానునకుఁ బాపములేదు. శత్రువు లూరు కొట్టినపుడు బాణములు తగిలినైన, నిల్లువిఱిగిపడినైన, నతివర్షము గురిసినైన నావులు చచ్చినను స్వామికిఁ బాపములేదు. ఆవులు యుద్ధమునఁ జచ్చినను, బాకల నగ్ని యంటించుటచేఁ జచ్చినను, అడవినిప్పున నూరుతగులుపడి చచ్చిన నధిపతికి దోషములేదు. రోగము మాన్పుటకుఁ గాల్చుటకైనఁ గోయుటకైనఁ గట్టినను, గర్భము వెడలింప యత్నించినను, జావుసంభవించినను నాపనులు చేయువారికిఁ బాపములేదు. కట్టుటచేతనైన మేఁత యాటంకపెట్టుటచేతనైనఁ జెక్కు గోవులు చచ్చిన వైద్యుఁడు శాస్త్రీయ. తప్పి చికిత్స చేసినప్పుడువలె రెండంతలు పాపము వచ్చును. ఆవులు, నెద్దులు చచ్చిపోవుచుండఁ దప్పింప యత్నింపక చూచుచుండు జనులందఱుఁ బాపముం బొందుదురు. ఒక్కగోవును బలువురు జనులు కూడి కొట్టి చంపినపుడు, ఎవని దెబ్బవలనఁ జచ్చుటయుఁ దేటపడకున్న రాజుయొక్క పురుషులు దైవ శోధనముచేఁ గొట్టిన వాని వేఱుపఱిచి ప్రాయశ్చిత్తము చేయింపవలెను. దైవవశమున నొక గోవును బలువురు చంపిన వారందఱు గోహత్యకు విధింపఁబడిన ప్రాయశ్చిత్తమున నాల్గవభాగము చేసి కొనవలయును. కొట్టిన రక్తమగపడును; తెగులు కొన్న చిక్కియుండును ; పాము కఱచిన చొంగలు కలుగును ; ఇట్టి

గురుతులచే వెదకి కారణము కనుఁగొన వలయును. దెబ్బలు కనుపడ కుండిన మేఁతకుఁ దోలిన మేయక త్రోవపట్టి నడచుట। లోపల నవయ వములు విఱుగుటకు గురుతుగా నుండును. సమస్తశాస్త్రిము లెఱింగిన ముఖ్యుఁడైన యామనువుచేతను నిట్లే గోహత్య చేసినవాఁడు చాంద్రా యణము చేసికొనునది యని ప్రాయశ్చిత్తము విధింపఁ బడినది. తల వెండ్రుకల నుంచుకొనఁదలఁచిన నీప్రాయశ్చిత్తము రెండంతలు చేయ వలెను. అట్టి వ్రతములు చేసినపుడు దక్షిణయు రెండంత లీయవలెను. రాజైన రాజుకొడుకైన మిక్కిలి విద్యగల బ్రాహ్మణుఁడైన క్షౌరము చేయించుకొనకుండిన నిట్లు ప్రాయశ్చిత్తము చెప్పనలయును. సువాసి నులకును, కన్యలకును వపనము చేయింపవలసి నపుడు వెండ్రుక లన్ని టి నెత్తిపట్టి రెండంగుళములు మాత్రము కత్తిరింప వలయును. స్త్రీల కు మొదళ్ళంట క్షౌరమును, దూరముగ నావు లున్నచోట పరుండుట యుఁ, గూర్చుండుటయు, నావుల దొడ్డియందు రాత్రి నివసించుటయుఁ, బగలు గోవుల వెంబడిఁ జనుటయు, నదులు సముద్రములు గలియు చోటుల నడవులయందును నివసించుటయుఁ, జర్మములు ధరించుట యుఁ గూడవు. తక్కిన వ్రతమే చేయనగును. మూఁడు వేళల స్నా నమును, దేవతలఁ బూజించుటయును, కృఛ్రము చాంద్రాయణము మొదలగు వ్రతములు చుట్టముల నడుమఁ జేయుటయు స్త్రీల కావశ్య కములగును. వ్రతము సాంతమగు దనుక నింట నెప్పుడునుండి పవి త్రురాలై నీమము నడుపవలయును. ఈ లోకమున నెవఁడైన గోహ త్యఁ జేసి యెవరికిఁ దెలియకుండఁ జేయఁ గోరిన, వాఁడు భయంకర మైన కాలసూత్రమనెడు నరకముం బొందును. నిస్సందేహము. ఆ న రకము వలన విడివడి మనుష్యలోకమున నపుంసకుఁడును, దుఃఖము గలవాఁడును, కుష్ఠరోగము గలవాఁడునై యేడు జన్మము లెత్తును. ఆ

హేతువు వలనఁ దన పాపము తెలిపి విధింపఁ బడిన ప్రాయశ్చిత్తము నర్పి, పిమ్మట స్త్రీలు పిల్లలు రాజు గోవులు బ్రాహ్మణులు వీరియందు మిక్కిలి కోపము లేనివాఁడుగా నుండవలయును.

శ్రీ పరాశర స్మృతి.

ఆంధ్రము.

ప్రాయశ్చిత్తకాండము.

దశమాధ్యాయము.

నాలుగు వర్ణములయందు నన్నిటి యందును పాప పరిహారము న కనుకూలమైన ప్రాయశ్చిత్తముం జెప్పఁగలను. స్వభార్యకంటె నితరస్త్రీ సంగమింప దగనిది. సంగమించినఁ బవిత్రతకొఱకుఁ జాంద్రాయణము చేయవలయును. బహుళ పాడ్యమినాఁడు వ్రతమారంభించి పదునాలుగు కబళములు భుజించి, విదియ మొదలను దిన మొక్కొక కబళము తగ్గించుచు నమావాస్యనాఁ డుపవాసము చేసి మఱల శుద్ధ పాడ్యమి నాఁ డొక్క కబళము భుజించి ప్రతిదిన మొక్కొక కబళము వృద్ధిచేయవలయును. ఇది గదచాంద్రాయణ విధానము. ఆకబళము కోడి గ్రుడ్డంతటిదిగఁ జేయవలయును, ఇంతకంటె నెక్కువగఁ జేయుటవలన నగు పాపము వలన నావ్రతము చెడును గాన చంద్రలోకము గలిగించు పుణ్యమును, పాప పరిహారమును గలుగవు. ప్రాయశ్చిత్తము చేసికొనిన యనంతరము బ్రాహ్మణులకు భోజనము పెట్టవలయును. రెండు గోవులను వస్త్రముల జోడును బ్రాహ్మణులకు దక్షిణ యీ

యవలయును. చండాలి (శూద్రుని వలన బ్రాహ్మణస్త్రీయందుఁ బుట్టినది.) శ్వపాకి (క్షత్త్రవలన నుగ్రియందుఁ బుట్టినది.) వీండ్రితో సంగమించిన బ్రాహ్మణుఁడు బ్రాహ్మణుల యానతివలన మూఁడు దినము లుపవాసము చేసి, జుట్టుతోడ క్షౌరము చేయించుకొని, రెండు ప్రాజాపత్యములు చేసి యావును వృషభమును దక్షిణ యిచ్చినఁబవి త్రుఁడగునని పరాశరుఁడు చెప్పెను. రాజైనఁగోమటి యైనఁ జండాల స్త్రీతో సంగమించిన రెండు ప్రాజాపత్యములు చేసి గోమిథునముల దానము చేయవలయును. కాఁపు చండాలినైన, శ్వపాకి నైనఁ బొందె నేని ప్రాజాపత్య కృఛ్రము చేసి నాలుగు గోవులను, నాలుగు వృష భములను దానము చేయవలయును. ఎఱుంగక, కన్నతల్లి, ఒక తల్లి కడుపునఁ బుట్టిన తోఁబుట్టువు, స్వవర్ణభార్యయందుఁ బుట్టిన కూఁతు రు వీరిఁ గూడిన మూఁడు కృఛ్రములు చేయవలయును. మూఁడు చాంద్రాయణములు చేయవలయును. శిశ్నము కోసికొనుటచేత శు ద్ధుఁ డగును. కన్న తల్లియొక్క యప్ప చెల్లెండ్రితో నెఱిఁగి సంగమిం చినను నిల్లే శిశ్నము ఛేదించుకొన వలయును. వారి నెఱుంగక కూ డిన రెండు చాంద్రాయణలు చేసి, పదియావులను బది వృషభములను దానము చేసిన శుద్ధి కలుగునని పరాశరుఁడు చెప్పెను. కన్నతల్లి కాక తక్కిన తండ్రిభార్యలను, తల్లి చెలికత్తెలను, సహోదరుని కూఁతు ను, గురు భార్యను, గోడలిని, సోదరుని భార్యను, మేనమామ భార్య ను, దన వంశపు స్త్రీని గూడినవాఁడు మూఁడు ప్రాజాపత్యములు చే సి గోమిథునము దక్షిణ యిచ్చినఁ బవిత్రుఁ డగును, దీన సందియము లేదు. పసులను, వెలయాలి, గేదెను, లొట్టియను, గోఁతిని, గాడిదెను బందిని గూడిన ప్రాజాపత్యము చేయవలెను. గోవుతో సంగమించిన బ్రాహ్మణుఁడు మూఁడు దినము లుపవాసము చేసి యొక యావును

దానముచేసిన శుద్ధుఁడగును. గేదె, లొట్టియ, గాడిదె, వీని నొక్కపర్యాయము కూడినవాఁడు ఒకపగలు రాత్రియు నుపవాసము చేసిన పవిత్రుఁడగును. శత్రుసైన్యమువలన నుపద్రవము యుద్ధము, కఱవు, బహుజనులుచచ్చుట, బలాత్కారమున స్త్రీలనెత్తికొనిపోవుట, భయమువలనిపీడ, ఇట్టియాపదల నెల్లప్పుడును తనభార్యను రక్షించుకొనవలెనుగాని యుపేక్షించి తానెపరువెత్తరాదు. చండాలులతో సంపర్కముకలిగిన స్త్రీ శ్రేష్ఠులగు బ్రాహ్మణులను పదుగురను సభచేయించుకొని తనపాపము వారితో విన్నవింపవలయును. తరువాత వారిసమ్మతినిబొంది కంఠములోతుగల నూతియందు ఆవుపేడ నీళ్ళునిండఁబోసి దానియం దుపవాసముతో నొకపగలురాత్రియుండి వెలువడి మఱునాఁడు వపనముచేయించుకొని యవాన్నముఁదిని పిమ్మటమూఁడుదినము లుపవాసముచేసి నాల్గవ దినమునఁగంఠములోతు గలనీళ్ళలోనుండి యైదవదినమున శంఖపుష్పలతయును, వేరు, ఆకు, పువ్వు పండును బంగారు, పంచగవ్యములు వీనితోఁగాచిన నీరుత్రావి యాఱవదినము మొదలు ముట్టుతయగుదనుక నొంటిపూట భుజింపవలయును. వ్రతముచేయునంతకాలమును నింటికివెలుపలనేయుండవలెను. ప్రాయశ్చిత్తము చేసికొనినయనంతరము బ్రాహ్మణులకు భోజనముపెట్టి యావునువృషభమును దానముచేసిన శుద్ధికలుగునని పారాశరుఁడు చెప్పెను. నాలుగువర్ణముల స్త్రీలును, కృఛ్రము, చాంద్రాయణమును జేసిన శుద్ధులగుదురు. భూమియెట్టిదో స్త్రీయునట్టిది. కనుక ప్రాయశ్చిత్తముచేయించి చేర్చుకొనఁజనునుగాని విడువరాదు. కట్టి, కొట్టి, జడిపించి, చెరపెట్టిబలాత్కారమున భోగింపఁబడిన స్త్రీసాంతపనకృఛ్రముచేసిన పవిత్రురాలగునని పారాశరుఁడు చెప్పెను. ఏస్త్రీతలంపులేనిదయ్యును నొకపర్యాయము దురాత్ములచే భోగింపఁబడునో యాస్త్రీ

ప్రాజాపత్యము చేతను, రజోదర్శనముచేతను బవిత్రురాలగును. ఎవని భార్య కల్లుదాగువునో వాఁడు పాపము గల సగము శరీరము కలవాఁడగును. అట్టిభార్యా రూపమైన సగము దేహము గల పురుషునకుఁ బవిత్రతలేదు. ఆపురుషుఁడు గాయత్రిని జపించుచు సాంతపనకృఛ్రము నుజేయవలెను. ఆవుపంచితము, గోమయము, పాలు, పెరుగు, నేయి, దర్భలనీళ్ళు నీ యారింటి నాలు దినములు భుజించుటయు నొకదినము పవానము చేయుటయు సాంతపన కృఛ్ర మనఁబడును. భర్త చనిపోయినను, దేశాంతరము వెడలి వార్త తెలియకుండి నను, ఏస్త్రీనివారించువారులేక పరపురుషునితోఁ గూడి బిడ్డలఁ గనునో పాపము చేయుస్వభాము గల యా పాపాత్మురాలిని పరదేశము వెడలఁగొట్టవలయును. ఏబ్రాహ్మణస్త్రీ తండ్రి మగఁడు మొదలగువారుగాక తక్కిన పురుషునితోఁ బ్రియముగఁగూడి దేశాంతరము వెడలునో దాని నష్టయని బంధువులలోఁ బ్రకటింపఁదగును. అది మరల నింటికివచ్చిన వెడలఁగొట్టఁజనును. ఏస్త్రీ బంధువులను, పెనిమిటిని, కొడుకుల విడిచి కామంబుననైన శాస్త్రమెఱుంగకయైన గ్రామాంతరములఁ జిరకాల ముండుటకు వెడలునో దానికిఁ బరలోకము చెడును. బంధువులలో నెన్నఁడుఁ జేర్పఁబడదుగాన నిహలోకము మిక్కిలి చెడును. ఏస్త్రీయైనఁ బెద్దలయెడల నవమానబుద్ధిగాని యవివేకముగాని చెందుటవలనఁ గోపించి పెనిమిటి మొదలగువారు కట్టలు మొదలగువానితోఁ గొట్టిన నొక్కతెయు నిచ్చవచ్చినట్లు వెడలిన నదిమరల నింటికిరావచ్చును. ఇల్లు వెడలిన స్త్రీ పదిదినములదనుక వ్యభిచరించినట్లు వినరాకున్నఁ బ్రాయశ్చిత్తము లేకుండఁ జేర్చుకొనఁదగునుగావి విడువఁకాదు. చెడినట్లు వినవచ్చిన విధుచునిది. విడువనియెడల మగఁడు కృఛ్రమును బంధువులు సగము కృఛ్రమును జేయవలయును. అట్లు ప్రాయశ్చిత్తము చేసికొ

ననివారియింట భోజనముచేసినను నీళ్ళుత్రావినను నొకదిన ముపవాస ముచేతశుద్ధుఁడగును. బ్రాహ్మణస్త్రీ కోపముచేతనైన, కొట్టుట మొదల గు కారణముచేతనైన లేచిపోయినపుడు పరపురుషునితోఁ గూడకున్న ను వెడలినపిదప నూర్లకొలఁది పురుషులతో సంగమించు నని తలంచి బంధువులు దానిని విడుతురు. ఈచెడిన బ్రాహ్మణ స్త్రీ యాపురుష నితో నివసించుటకొఱకు మగఁడు, తల్లి, జారుఁడు మొదలయిన, యె వరి యిల్లు ప్రవేశించిన నాయి ల్లపవిత్ర మగును. ఆ యిల్లంతయుఁ ద్రవ్వి పిదప బంచగవ్యము చల్లవలయును. మంటికుండలు తీసి వేయ వలెను. బట్టలును కఱ్ఱసామానులును వెనుకఁజెప్పినట్లు శుద్ధి చేయవలె ను. కొబ్బరి చిప్పలు మొదలగు పండ్ల వలన గలిగిన పాత్రముల గోవు తోఁకనీళ్ళు చల్లుటచేతను, రాగివస్తువులను బులుసుతోను. పంచగవ్య ముతోను, కంచుపాత్రములు పదిమాట్లు వెలిమిడితోఁ దోముటచేతను శుద్ధిచేయువలెను. ఇట్లుపకరణముల శుద్ధికొనర్చి యాయింటి యజమా నుఁడు బ్రాహ్మణులచే విధింపఁబడిన ప్రాయశ్చిత్తముఁ జేసికొని యా వును వృషభమును దానముచేసి రెండు ప్రాజాపత్యములు చేయవలె ను. ఆయింటనున్న తక్కినజనుల కొకదినముపవాసమును బంచగవ్య ము పుచ్చుకొనుటయు శుద్ధిగలిగించును. వారితో వ్యవహరించువారు, ఉపవాసములు, పుణ్యవ్రతములు, స్నానము, సంధ్య, దేవతార్చనము, మంత్రజపము, వేదిలిది, కనికరము, దానము, వీనిలో నొకదానిచే శు ద్ధులగుదురు. యజ్ఞములయందుఁ జమసములను పాత్రములవలె నాయిం టి యాకాశము, గాలి నిప్పు, భూమియందున్న నీరును, దర్భములును బవిత్రములు. వానికి నపవిత్రతగలుగదు.

పరాశర స్మృతి.

ఆంధ్రము.

ప్రాయశ్చిత్తకాండము.

ఏకాదశాధ్యాయము.

బ్రాహ్మణుఁడపవిత్రపదార్థములు గలిసిన యన్నము, రేత స్సు, గోమాంసము, చండాలునియన్నము తిన్న చాంద్రాయణమనెడు కృచ్ఛ్రముచేయవలెను. రాజును, కోమటియు వీనిభుజించిన సగము చాంద్రాయణము చేయవలెను. శూద్రుఁడు నిట్లుభుజించిన ప్రాజాప త్యముచేయవలెను. పిదప శూద్రుఁడు పంచగవ్యము పుచ్చుకొనవల యును. తక్కిన మూఁడుజాతులవారును బ్రహ్మకూర్చము (నక్ష్యమా ణము) పుచ్చుకొనునది. బ్రాహ్మణులు మొదలగువారు వరుసగా నొ క్కటి, రెండు, మూఁడు, నాలుగు గోవులనైన బంగారమైన దానము చేయవలెను. బ్రాహ్మణుఁడెఱుంగకమైననాపదవలననైనశూద్రుల యొ క్కయన్నము, ఆశౌచమువచ్చినవారి యన్నము, తినఁగూడనివారియ న్నము, విషసందేహముగలయన్నము, శాస్త్రముచే నిషేధింపఁబడిన యన్నము, పూర్వమెంగిలి చేయఁబడినదియునగు నన్నముచు దినిన నె త్తింగి కృచ్ఛ్రముచేసి బ్రహ్మకూర్చముచే శుద్ధిచేసికొనవలెను. బిడ్డలచే తను, ముంగులచేతను పిల్లులచేతను నెంగిలిచేయఁబడిన యన్నము నూ వ్వగింజలు, దర్భలునుంచిన జలముచే ప్రోక్షించినఁ బవిత్రమగును. ఈ యర్థమున సందియములేదు. ఒకబంతిని కూర్చుచుండి కూడ భోజనము చేయుచుండు బ్రాహ్మణులలో నొకఁడు పాత్రమును విడిచి లేచిపోయి

నఁ దక్కినవారు తమపాత్రముల మిగిలినయన్నము తినరాదు. ఆబంతి యందుండు నేర్బ్రాహ్మణుఁడైన నెఱుంగక సాయెంగిలి భుజించిన సాంత పన కృఛ్రిముచేసికొనవలెను. జున్నుపాలు, తెల్ల ఉల్లి తెల్లవృంతాక ము, గృంజనము, ఉల్లి (లావగెదుంప) చెట్టుజిగట, దేవునిపొలమునఁ బుట్టినది, నేలతాడి, లొట్టియయొక్కయు, లేడియొక్కయు పాలు, వీ నిని ద్విజుండెఱుంగక భుజించినమూఁడుదినములుపవాసముచేసి పంచగ వ్యము పుచ్చుకొన్న పవిత్రుఁడగును. బ్రాహ్మణుఁడెఱుంగక కప్ప, ఎలు క వీనిమాంసము తిన్న నెఱింగి యొకపగలు రాత్రియు యవాన్నము ది నుటచేఁ బవితుీఁడగును. వేదాధ్యయనము మొదలగు కర్మలుగలవా రును పవిత్రిమగు వ్రతముగలవారు నగు క్షత్రియునియొక్కయు, వై శ్యునియొక్కయు నిండ్లనెప్పుడు దేవపితృకర్మలందు బ్రాహ్మణులు భోజ నము చేయ వలయును. బ్రాహ్మణుఁడు శూద్రి సంబంధి యైన నే యి, పాలు, నూనియయును, చమురుతో వండిన పూరీలు మొద లగు భక్ష్యములును పుచ్చుకొని వెడలి యేటి యొద్దున భుజింప వలయును. ఎల్లప్పుడు మద్య మాంసముల యందాసక్తి గలిగి ర ధము గడపుట మొదలగు నీచ కృత్యములు చేయునట్టి యాశూ ద్రుని శ్వపాకుని వలె బ్రాహ్మణుఁడు దూరముగ విడువ వలయును. ఏశూద్రులు కల్లుదాివక, మాంసము దినక, ద్విజులసేవయం దాస్థ గలవారై యెల్లవేళలఁ దమకువిధింపఁబడిన కర్మలయం దాసక్తిగలిగి యుందురో యట్టి శూద్రులను బ్రాహ్మణులు విడువరాదు. బ్రాహ్మణు లెఱుంగక పురుడైన, మైలయైన వచ్చిన నాలుగువర్ణములలో నేవారి యింటనైన భోజనముచేసినవారికి ప్రాయశ్చిత్తము వేఱువేఱుగ నిట్లు చెప్పవలయును. ఆశౌచముగల శూద్రునియింట భుజించిన యెనిమిది వేలమాట్లును వైశ్యునియింట భుజించిన నైదువేల పర్యాయములును,

నట్టి క్షత్రియునియింట భుజించిన మూఁడువేలమాట్లును గాయత్రి జపిం పవలయును. అట్టి బ్రాహ్మణుని యింట్లో భోజనముచేసినపుడు రెండు వేలపర్యాయములు గాయత్రిజపముచేతనైనను, వామదేవ్యమను సామ మొక్కమాటు జపించుటచేతనైనను శుద్ధిఁజెందును. తడిలేని బియ్యము మొదలగునవియు, నావుమొక్క పాలు మొదలగునవియు, చమురును శూద్రులయింటనుండి తెచ్చి బ్రాహ్మణులయింట వంటచేసిన భుజింపఁ దగినవని మనువుచెప్పెను. బ్రాహ్మణుండాపద వచ్చినపుడు శూద్రుని యింట భోజనముచేసిన మనస్తాపము చేతను, "ద్రుపదాదివ" అను ఋక్కు నూఱుమాట్లు జపించుటచేతను పవిత్రుఁడగును. దాసుఁడు, నాపితుఁడు, గోపాలుఁడు, కులమిత్రుఁడు, (అర్ధికుఁడు లేక యర్ధశీలి, త్రికరణశుద్ధిగ నీవాఁడనని తెలిపికొనువాఁడు, లేక ఆత్మవేదకుఁడు) శూద్రులలో వీరియన్నము తినఁదగినది. బ్రాహ్మణుఁడు కాపుల పిల్లను పెండ్లాడి దానియందుఁ గన్నకొడుకు మంత్రరహితములైన కర్మలు కలవాఁడైన దాసుఁడనియు, లేనివాఁడైన నాపితుఁడనియుఁ జెప్పఁబడును. క్షత్రియుఁడు పెండ్లాడిన శూద్రకన్యయందుఁ గన్నకొడుకు పేరుమాత్రమున గోపాలుఁడని తెలియఁదగును. వానియన్నము బ్రాహ్మణులు తినవచ్చును. సంశయములేదు. తాతముత్తాతలనాఁటినుండి స్నేహితుఁడుగానున్న శూద్రుఁడుగాని, కోమటి, వివాహమైన శూద్రకన్యయందుఁ గన్నకొడుకుగాని కులమిత్రుఁడనఁబడును. బ్రాహ్మణుఁడు వివాహమైన కోమటికన్యయందుకని, కర్మలుచేసినవాఁడు అర్ధికుఁడనియైన నర్ధశీలియనియైనఁ జెప్పఁబడును. బ్రాహ్మణుడు పెండ్లాడిన రాచకన్నెయందుఁగని సంస్కారములు చేసినవాఁడును నాత్మనివేదకుఁడనఁబడును. అన్నము తినఁగూడనివారి కుండలయందున్న నీళ్ళు, పెరుగు, నేయి, పాలు ఇవియెఱుఁగక త్రావినవారికిఁ బ్రాయశ్చిత్తమెట్లగును. ఈపాపము

చేసి చేరిన బ్రాహ్మణ క్షత్రియ వైశ్యులకు నొకదిన ముపవాసమును, బ్రహ్మకూర్చము త్రాగుటయు, ప్రాయశ్చిత్తమువిధింపవలయును. శూద్రులుపవాసము చేయనక్కఱలేదు. వారు దానమున పవిత్రులగుదురు ఉపవాసముచేసి బ్రహ్మకూర్చము త్రావుట శ్వపాకునినైనఁ బవిత్రము చేయఁజాలును. పంచగవ్యములనఁబడు ఆవుపంచితముఁ [illegible]మయము, ఆవుపాలు, పెరుగు, నేయి ఈయైదును దర్భజలమును బవిత్రములుగను క పాపమును బోఁగొట్టునని చెప్పఁబడినవి. నల్లనియావుపంచితమును, తెల్లనియావుయొక్క పురీషమును, రాగిరంగుగల యావుపాలును ఎఱ్ఱనియావు పెరుగును, పచ్చనియావు నేయియును స్వీకరింపఁదగును. వేరురంగులుగలయావులు దొరుకకున్న నైదును బచ్చనియావువే గ్రహింపఁదగును. ఆవుపంచిత మొకపలమును, గోమయము బొట్టనవ్రేలిమీఁది కణుపంతయును, క్షీర మేడుపలములును, పెరుగు మూఁడు పలములును, నేయియొకపలమును, దర్భజల మొకపలమును గ్రహింపవలయును. గాయత్రితో గోమూత్రమును, « గంధద్వారామ్ ” అను ఋక్కుతో గోమయమును, « ఆప్యాయస్వ ” అనుమంత్రముతో పాలును, « దధిక్రావణ్ణః ” అనుమంత్రముతో పెరుగును, « శుక్రమసి ” యనుమంత్రముతో నేయియును, « దేవస్యత్వా ” అనుమంత్రముతో దర్భలనీరును గ్రహించి బవిత్రములైన వీని నగ్నిచేరువ నుంచవలయును. « ఆపోహిష్ఠా ” అను ఋక్కులతోకలిపి « మానస్తోకే „ అను ఋక్కుతో నభిమంత్రింపవలయును. ఈపంచగవ్యమును ఏడింటికిఁ దక్కువకానివియు, కొనలుకోయనివియు, చిలుకరంగుగలవియు నైనదర్భలతో గ్రహించియథా శాస్త్రముగా హోమము చేయవలయును. «ఇరావతీ,ఇదంవిష్ణుః, మానస్తోకే, శమ్” అను శబ్దమాదియందుఁ గల శమ్నోదేవీ మొదలగునది యొకటి, ఈఋక్కులతోనును హోమము చేసిమిగి

లిచని ద్విజులు త్రావుదురు. కలుపుట, తఱచుట, ఎత్తుట, త్రావుట ఈపనులయందు ఓంకారమే యుచ్చరించు చుండవలెను. ఈబ్రహ్మకూర్చము ప్రాణులదేహమునందు చర్మమును, నెముకలను, పొంది యున్న పాపము నంతను ప్రజ్వలించిన అగ్నికట్టెలను వలె భస్మము చేయును. మూఁడు లోకములయందు నీపంచగవ్యము దేవతలు ప్రవేశించి యుండుటచేత పాపము పోఁగొట్టును. గోమూత్రమున వరుణుండును, గోమయంబున నగ్నియు, పెరుగు నందు గాలియు, పాలయందు చంద్రుఁడును, నేతియందు సూర్యుడు నుందురు. త్రావుచుండ నోటి నుండి జారి భోజన పాత్రమునఁ బడిన నీరు త్రావకూడదనియెఱుఁగవలయు. త్రావెనేని చాంద్రాయణము చేయవలెను. నూతి యందును చెఱువు నందును బడినయెమ్ముకలు, త్రోళ్ళుమొదల గునానిని కుక్క నక్క, క్రోతి, మనుష్యుఁడు కాకి, ఊరబంది, గాడిదె, లొట్టియ, గవయము (ఆవువలెనుండు నడవి మృగము) ఏనుఁగు, నెమలి, కణుజు, ఖడ్గము, పులి, ఎలుగు, సింహము, ఈజంతువులు పడి మునిఁగి చచ్చిన వానిశవములనుజూచి, యపవిత్రములయిన యా నీళ్ళ స్నానము చేసినను, దాహముపుచ్చుకొన్ననునందఱును క్రమముగ నీవిధమున ప్రాయశ్చిత్తముచేసికొన వలయును. బ్రాహ్మణుఁడుమూఁడుదినములు రాజురెండుదినములను, కోమటియొకదినమును నుపవాసము చేయవలెను. శూద్రుఁడు పగలు మాత్రము భుజింప కుండుట వలన శుద్ధుఁడగును. పరపాకనివృత్తుఁడు పరపాకరతుఁడు. (అపచుఁడు చెప్పఁబడఁగల లక్షణము గలవారు) వీరి యన్నము తిన్న బ్రాహ్మణుఁడు చాంద్రాయణముచేసికొన వలయును. అపచునికొఱకు దానము చేసినదాతకుఫలములేదు. ఇచ్చినవాఁడు పుచ్చుకొన్నవాఁడు నిద్దరు నరకమును బొందుదురు. వివాహకాలము నగ్నిసంపాదించుకొని యాత్మారోపణము చేసి వైశ్

దేవాదులు చేయనివాఁడు పరపాక నివృత్తుఁ డనఁబడును. తాననుదిన మఁదయమున లేచి వైశ్వ దేవాదులు చేసికొనియు నితరుల యన్నము తినుటచే బ్రతుకువాఁడు పరపాకరతుఁడు. ఏవిప్రుఁడు గృహస్థాశ్రమ మును పొంది యితరులకన్నము పెట్టక తానె తినునో వాఁడపచుఁడని ధర్మముల నిజమెఱింగిన మునులు చెప్పిరి. ఆయాయుగంబుల మాఱు చుండెడి ధర్మంబులం గాలవశత ననుష్ఠించు నప్పు టప్పటి ద్విజులు నిందింపఁ దగరు. ఊ అనుటచే బ్రహ్మవేత్తకు మనసునఁ బీడ గలిగిం చినవాఁడును, విద్యా వయోవృద్ధుఁడగు వాని నీవని మాటలాడిన వాఁడును, స్నానము చేసి ప్రొద్దుగుంకువఱకు భోజనము చేయకుండ నుండి రాత్రి నమస్కారము చేసి తమ యపరాధము క్షమింపుమని వేఁడుకొన వలయును. అట్టివారిని గడ్డిపరకతోనైనఁ గొట్టినను, మెడ ను బట్టతోనైనఁ గట్టినను వాదము చేసి గెలిచినను, నమస్కరించి బ్రతిమాలు కొనవలయును. వధింపఁ గఱ్ఱయెత్తిన నొకదినమును, నేలఁ బడఁ ద్రోచిన మూఁడుదినములు నుపవాసము చేయవలెను. దెబ్బతగిలి రక్తము బయలు వెడలిన నతికృఛ్రమును, రక్తమురాక లోపల గడ్డకట్టిన కృఛ్రమును చేయవలయును. అతికృఛ్రము చేయు వాఁడు తొమ్మిది దినములు పట్టెఁడు పట్టెఁడన్నము తిని మూఁడుదిన ము లుపవాసము చేయవలయును. అది యతికృఛ్ర మనఁబడును. అన్ని పాపములకు మేళనము సంప్రాప్తమైన పదివేల పర్యాయములు గాయత్రి జపించుట యుత్కృష్టమైన ప్రాయశ్చిత్తమగును.

శ్రీ పరాశరస్మృతి.

ఆంధ్రము.

ప్రాయశ్చిత్తకాండము.

ద్వాదశాధ్యాయము.

చెడ్డకలగన్నను, కక్కుకొన్నను, క్షౌరము చేయించుకొన్నను, సురతము చేసినను, శ్మశానధూమ మాఘ్రాణించినను స్నానము చేయవలయును. బ్రాహ్మణులు, క్షత్రియులు, వైశ్యులును నెఱుఁగక మూత్రపురీషములును, కల్లును తాఁకిన యన్నము తిన్న తిరిగి యుపనయనము చేయుంచుకొనవలయును. ఇఱ్ఱి చర్మమును, ముంజతృణముతో పేనిన మొలత్రాడును, దండమును, భిక్షయును, వ్రతములును ద్విజులకు మఱలఁ జేయఁబడు నుపనయనములయం దావశ్యకములు కావు. ఎఱుంగక మూత్రపురీషములు తాఁకిన యన్నము తిన్న శుద్ధికొఱకు ప్రాజాపత్యము చేసి పంచగవ్యముతోనె స్నానము చేసి పంచగవ్యము పుచ్చుకొన్నఁ బవిత్రుఁడగును. నీళ్ళయం దురుకుట, అగ్నియందుఁ బడుట, కొండల మీఁదినుండి క్రిందఁబడుట, మహాప్రస్థానము వెడలుట, భోజనము మానుట ఈ నైదు విధములలో దేని చేతనైన మృతినొందుటకు యత్నించి మఱలిన వారికి శుద్ధి యెట్లుగ విధింపఁ బడును. రాజు, కోమటి, కాపును క్రమముగ రెండు ప్రాజాపత్యములు చేయుట, పుణ్యతీర్థ ప్రయాణము, పదియావులు నొక వృషభమును దానము చేయుట వీని వలన శుద్ధులగుదురు. బ్రాహ్మణునికి వ్రతము చెప్పఁగలను. బ్రాహ్మణుఁ డడవికి వెడలి నాలుగు

త్రోవలు కలసినచోట జుట్టుతోడ క్షౌరము చేయించుకొని రెండు ప్రాజాపత్యములు చేసి యావును వృషభమును దానము చేసిన పవిత్రుఁ డగునని పారాశరుఁడు చెప్పెను. ఆగ్నేయము, వారుణము, బ్రాహ్మణము, వాయవ్యము, దివ్యము అని యైదు స్నానములు పవిత్రములని విద్వాంసులు చెప్పుదురు. విభూతి పూసికొనుట యాగ్నేయ స్నానము, జలమున మునుంగుట వారుణ స్నానము; "ఆపోహిష్ఠా" అను ఋక్కులతో జలము చల్లుకొనుట బ్రాహ్మస్నానము, ప్రొద్దు గ్రుంకునపుడు ఆవులు వెడలుచుండ నెగసిన ధూళి నునికి వాయవ్య స్నానము; ఎండతోఁ గూడిన వానసీటితో నొడలు దడపుట దివ్యస్నానము; అట్టి స్నానము చేసిన మనుష్యుఁడు గంగానది యందు స్నానము చేసిన ఫలము నొందును. స్నానము చేయ వెడలుచున్న ద్విజుని సమస్త దేవతలును పితృసంఘమును దప్పిచే బడలి జలము గోరుచు వాయురూపమున వెంబడింతురు. వారు ముందుగ బట్ట పిడిచిన నాసమాని పోవుదురు, కాన పితృ తర్పణము చేయకమున్న బట్ట పిండరాదు. రోమ కూపములయందుంచిన తిలలతో పితృతర్పణము చేసినవాఁడు రక్తముతో పురీషముతో తర్పణము చేసిన పాపముఁ బొందును. స్నానముచేసి తడి వెండ్రుకల దులిపినవాఁడును, స్నానము చేసి తడి బట్టలతో మూత్రపురీషములు విడిచిన వాఁడును స్నానముకంటె నితర కాలమున నీటి నడుమ నిలిచి యాచమనము చేయువాఁడును దైవ పితృ కర్మలు చేయఁదగరు. బట్టతో తలయైన, కంఠమైన కప్పుకొనిగాని, కచ్చ విడిచిగాని, జుట్టు విరియబోసి కాని జన్నిదము లేకగాని యాచమనము చేసినవాఁ డపవిత్రుఁడగును. మోఁకను గూర్చుండి నీళ్ళందు కాని నీటఁ జినుకులు పడునట్లును, నీటనుండి మోకాఁ జినుకులు వడునటును నా[illegible]మనము చేయరాదు. నీటిని మోఁకను రెంటిని తాఁకుచు

నాచమనము చేసినవాఁడు రెంటను పవిత్రుఁడగును. స్నానము చేసియును, దాహముపుచ్చుకొనియును, దుమ్మినప్పుడును, నిద్రించినవేళను, భోజనముచేసియును, వీధిలోనికి వెడలివచ్చినపుడును, బట్ట కట్టుకొనినపుడును, రెండుమారులాచమనముచేయవలయును. తుమ్ముట, ఉమియుట, దంతముల యెంగిలి, అసత్యము, పాపాత్ములతో మాటాడుట, ఇవిజరిగిన కుడిచెవి స్పృశింపవలెను. అగ్ని జలము, వేదములు, చంద్రుఁడు, సూర్యుఁడు, వాయువు వీరందఱు బ్రాహ్మణుని కుడిచెవియందే యున్నారు. పగటిస్నానము సూర్యుని కిరణములచేఁ బవిత్రము చేయఁబడినదై వన్నెకెక్కును. గ్రహణ కాలమునందు తప్ప రాత్రి స్నానము ముఖ్యముగాదు. గ్రహణము పట్టినపుడు రాత్రిస్నానము, దానము, మంత్రజపము, హోమము చేయవచ్చును. ఇతరకాలముల రాత్రిపవిత్రముకాదు. కాన స్నానము మొదలగునవి చేయరాదు. వాయువులును వసువులును రుద్రులును, ఆదిత్యులును, దేవతలును, గ్రహణకాలమునచంద్రునిఁబొందుచున్నారు; గావుననప్పుడుదానముచేయవలయును. కళ్యమున రాశి చేసినపుడును, పెడ్లియందును, సంక్రమణమందును, గ్రహణమునందును మాత్రము రాత్రిదానము చేయవచ్చును. ఇతరకాలముననిట్లు చేయరాదు. గ్రహణవేళ యందువలెనె, కొడుకు పుట్టినపుడును, యజ్ఞమునందును, మరణకాలమునందును, రాత్రియందును దానము ముఖ్యము. మఱియొకప్పుడు రాత్రిదానము కూడదు. రాత్రి నడిమిజాములు రెండును మహానిశయని తెలియనగు. రాత్రి తొలిజామునను తెల్లవారుజామునను పగటియందు వలెనె స్నానము చేయవచ్చును. శ్మశానమున నున్న చెట్టు, శ్మశానము, యూపస్తంభము, మాలవాఁడు, సోమలత యమ్మినవాఁడు, వీనిని తాఁకిన బ్రాహ్మణుఁడ బట్ట, లతోనె రాత్రియందును స్నానము చేయవలెను. ఎముక శిత్తిపోయు

టకుఁ బూర్వ మేడ్చిన స్నానము చేయవలెను. అనంతరము పది దిన ములలోపల రోదనము చేసిన నాచమనము చేయవలయును. సూర్యచంద్ర గ్రహణ కాలంబుల నన్ని యుదకములును గంగతో సమానములు; కావున స్నానములు దానములు మొదలగు కర్మలకుఁ దగిన వని చెప్పఁ బడినవి. దర్భలతో నీళ్ళు చల్లుకొని చేయు స్నానమును, దర్భలు జుత్తైన వ్రేలనుంచుకొని చేసెడు నాచమనమును, దర్భలతో నెగచల్లుకొనఁ బడిన నీరును సోమము త్రాగుటతో సరియగును. ఔపాసనములేనివారును, సంధ్యావందనము చేయునివారును, వేదము చదువనివారును వారందఱు శూద్రులని చెప్పఁబడుదురు. కావున శూద్రత్వమువలన వెఱచిన బ్రాహ్మణుఁడంతయుంజదువ సాధ్యముగాకున్న కొంతయైనవేదము ముఖ్యముగఁజదువుకొనందగును. ఎల్లప్పుడు శూద్రుల యన్నముదినిబలిసియుండినవాఁడు వేదములుచదువుచున్నను, జపహోమములుచేయుచున్న ను త్తమలోకమును బొందఁడు. శూద్రుని యన్నమును, శూద్రునితో నొకయింట నుండుటయు, వానితో నొక యాస్తరణమునఁ గూర్చుండుటయు, వాని వలనఁ బుణ్య పాపములు తెలిసికొనుటయు, బ్రహ్మ వర్చసముచే మెఱయుచున్న వాని నైన నరకమునం బడఁ ద్రోయును. ఎవఁడు కావు దానిచేత నన్నము వండించుకొనునో, ఎవనికి శూద్రస్త్రీ భార్యగా నుండునో వాఁడు కవ్య హవ్యములు చేయఁ దగఁడు. ఆ బ్రాహ్మణుఁడు నరకమును బొందును. మయిల, పురుడు వచ్చిన వారి యన్నము చేతను, శూద్రుని యన్నము చేతను దేహముఁ బోషించుకొనువా రేపుట్టువు పుట్టుదురో నేనది యెఱుంగను. పండ్రెండు జన్మముల గ్రద్దయు, పది జన్మములఁ బందియు, నేడు జన్మములఁ గుక్కయు నగునని మనువు చెప్పెను. దక్షిణ

యం దపేక్షచేత శూద్రునికై నేయిమొదలగు దాని హోమము చేసిన బ్రాహ్మణుఁడు, శూద్రుఁడును, ఆశూద్రుఁడు బ్రాహ్మణుఁడు నగుదురు. మాటలాడకుండ భోజనము చేయ వ్రతమవలంబించి యాకాలమున మాటాడిన బ్రాహ్మణుఁడు మిగిలిన యన్నమును భుజింపవలదు. పాత్రమున నన్నము నగము తిని యాపాత్రి మెత్తి నీళ్ళు త్రాగిన బ్రాహ్మణుఁడుకర్మలుచేసిన దేవతలకు పితరులకును దృప్తి కలుగదు. తన్ను నరకమునఁ బడద్రోసి కొనును. ఒక బంతిన గూర్చుండిన తన తోడి బ్రాహ్మణులు భోజనము చేయుచుండ ముందె తన పాత్రమును విడిచిన వాఁడు తెలివి లేని వాఁడును, అతి పాపుఁడును, బ్రాహ్మణులఁ జంపువాఁడు నని చెప్పఁ బడుచుగద. తద్దినములు మొదలగు వానియందు బ్రాహ్మణులు భుజించిన పాత్రములు తీయకుండ స్వస్తి వాచనము చేసిన దేవతలు తనివిఁ జెందరు. అట్లే పితరులు నాశలేని వారగుదురు- స్నానము, జపము, హోమము చేయకుండ భుజింపరాదు ఆకుల వెనుక భాగమునను, రాత్రియందు దీపము లేకుండగను తినరాదు. గృహస్థు కుటుంబమున దయగలవాఁడయ్యును, తానుపోషింపఁదగిన వారిం బ్రోచుటకుయజ్ఞములుచేయించుట ధర్మ వృత్తి నె యూహింప వలయును. ఇట్లయిన న్యాయమున నడచువాఁడై పరలోక బుద్ధి గలవాఁడగును. న్యాయమగు వృత్తిచే గడింపఁ బడిన ధనముచేతఁ దన్నుఁ దన వారిని రక్షించు కొనఁదగును. అన్యాయమున సంపాదించుకొని బ్రతుకువాఁడు అన్ని కర్మలకు వెలి చేయఁబడును. అగ్ని చయనము చేసిన వాఁడును, పుల్లావును, సత్రము వేసిన వాఁడు రాజు, సన్యాసి, మహా సముద్రము వీనిని చూచిన మాత్రమునఁ బవిత్రత కలుగును. కాన నెల్లప్పుడు చూడవలయును. అరణి (నిప్పు మథించెడు దారువు) నలపిలి, మంచి గంధము, కెంపులు, మొదలగు మంచిరత్నములు, నేయి,

నువ్వులు, ఇఱ్ఱి చర్మము, మేక వీని నింట రక్షింప వలయును. నూఱావులు, నొక యాబోతును గట్టఁ బడకుండ నెంత పొలమున సుఖముగ నుండునో దానికిఁ బదియంతలు భూమి గోచర్మమని చెప్పఁ బడును ఈగోచర్మ పరిమితమైన భూమిని దానము చేసిన మనుష్యుఁడు మనో వాక్కాయముల వ్యాపారము వలనఁ బుట్టిన బ్రహ్మ హత్య మొద లగు నన్ని పాపములచే తను విడువఁ బడును. గొప్ప కుటుంబము గలిగి నిరుపేదయై చాలవేదము చదివిన వానికొఱకుఁ జేయఁబడిన దానము మహాఫలము గలిగించును. బావులు, నూతులు, చెఱువులు త్రవ్వించినను, అనేక వాజపేయములు, కోటి గోదానములు చేసినను బరుల భూమి యన్యాయముగఁ బుచ్చుకొన్నవాఁడు పవిత్రుఁడు కాఁడు. ముట్టయినది మొదలు పది నెనిమిది దినములకు లోనుగ మఱల రజస్సు కనఁబడిన స్నానము మాత్రము చేయవలెను. పిదప రజోదర్శనమైన మూఁడు దినములు వెలుపల నుండఁ జనునని యుశనసుఁడను ముని పలికెను. పతితుఁడు, రజస్వల, ప్రసవమైన స్త్రీ, చండాలుఁడు, వీండ్రకు వరుసగ నొకటి, రెండు, మూఁడు, నాలుగు కాళ్ళను నెడముండ వలయును. అంతకంటెఁ జేరువై తాకకున్న నాబట్టలతో స్నానము చేయవలెను. ఎఱుంగక తాకిన స్నానము చేసి సూర్యుని జూడవలెను. ఏబ్రాహ్మణుఁడు చేతులుండఁగా వివేకము లేక వంగి నోటితోనె నీళ్ళు త్రావునో వాఁడు కుక్కయై పుట్టును. ఏపురుషుఁడు కోపావేశంబున భార్యతో సంగమించిన మాతృగమనము చేసినవాఁడ నని శపథము చేసి పిదప మఱియొకప్పుడు దీనియందు వాంఛఁ జెందునో వాఁడు బ్రాహ్మణుల నడుమఁ దన పాపము విన్నవించుకొని నే నప్పుడలసి యున్నాను; నా మాటమీఱిన కినుకవచ్చినది; దాని యెడఁ దప్పు లేకున్నను పొరపాటున వివేకము విడిచితిని; ఆఁకలి, డప్పి, జడుపు వీనిచే నొగిలియుండుటచే ని

ట్లాన పెట్టితిని గాని తెలిసి కాదు ; కనుక దయచేసి ప్రాయశ్చిత్తము విధింపుఁడని ప్రార్థింప వలయును. వీఁడును ఇచ్చెదనని చెప్పి యాశతో వచ్చిన బ్రాహ్మణున కీయకున్న వాఁడును, కాశీయాత్రి మొదలగు పుణ్యము చేయఁ దలంచి మానినవాఁడును నీ ముగ్గురు ననుదినమును మూఁడు వేళల రెండు మహా నదులు కలియు చోట స్నానము చేయుచు మూఁడు దినము లుపవాసము చేసిన శుద్ధులగుదురు. పిదప నొక యావును దానము చేసి పదుగురు బ్రాహ్మణులకు భోజనము పెట్టవలెను. విధింపఁ బడిన కర్మలు చేయక, నిషేధింపఁ బడిన వాని జేయుచుండు బ్రాహ్మణుని యింట భోజనము చేసిన ద్విజుఁ డొకదిన ముపవాసము చేయవలయును. మంచి నడవడి గల విప్రునియింట నైన వేదాంత నేత్తయగు బ్రాహ్మణుని యింట నైన భోజనము చేసిన వాఁడొక దినములోని పాపము వలన విడివడును. మరణ కాలమున కక్కుకొనుట, మూత్రము విడుచుట మొదలగు నవి జరిగినను, మంచము మీఁద మృతి నొందినను, వాకిటనుండిమైన, ప్రసవమైయైన మృతి నొందినమూఁడు కృఛ్రములు చేయవలయును. పదివేల పర్యాయము గాయత్రి జపియించుటయు, ఇరునూఱు ప్రాణాయామములు చేయుటయు, పుణ్యతీర్థమునందు స్నానము చేసి తలయారిన తరువాత మఱల స్నానము చేయుచు నిట్లు పండ్రెండు స్నానములు చేయుటయు, తీర్థయాత్రి చేయు నుద్దేశమున రెండామడ ప్రయాణము చేయుటయు నివి కృఛ్రమునకు నాలుగు ప్రత్యామ్నాయములని చెప్పఁ బడినవి. గృహస్థుఁడు బుద్ధిపూర్వకముగ నేల శుక్లము పడునట్లు చేసిన మూఁడు ప్రాణాయామములు చేసి సహస్ర గాయత్రి చేసికొన వలయును. నాలుగు వేదములు చేసిన విప్రుఁడు బ్రహ్మహత్య చేసిన వానికి సముద్రము నందలి సేతువు నుద్దేశించి యాత్రియధా శాస్త్రిముగఁ జేయుట

ప్రాయశ్చిత్త మని బోధింప వలయును. గొడుగు, పాదరక్షలును లేక సేతు యాత్రచేయుచుం ద్రోవలో శాస్త్రవిరుద్ధముగ నడచువారిని విడిచి నాలుగు వర్ణముల వారివలన భిక్షమెత్తుకొనవలయును. నేను పాపము చేసితిని; గొప్పపాపము చేసినవాఁడను; బ్రాహ్మణుని చంపినాఁడను. భిక్షముగోరి యింటి ద్వారము దగ్గిర నున్నాను. ఇట్లు గోవులదొడ్డి, అడవి, ఊళ్ళు, పట్టణములు, ఆశ్రమములు, కొలఁకులు, ఏళ్లు, ఊటలు, వీనియందుఁ దన పాపము వెల్లడి చేసికొనుచు పవిత్రమైన సముద్రమును బొంది పదియామడ వెడల్పును, నూఱామడ పొడవును గలిగి శ్రీరామచంద్రుని యాజ్ఞచే నలుఁడను వానరుఁడు సంతనగఁ గట్టిన సముద్రమునందలి కట్టను జూచిన బ్రహ్మహత్యతొలఁగును. సేతువును జూచి నిర్మల చిత్తుఁడై సముద్రమున స్నానము చేయవలయును. భూమిని బాలించు రాజశ్వమేధ యాగమైనఁ జేయవలయును. వెండియు వచ్చి కాపురముచేయ నిల్లు చేరినపుడు బిడ్డలతో, బ్రాహ్మణులతో, సేవకులతో భోజనము చేయవలయును. నాలుగు వేదములు తెలిసిన బ్రాహ్మణునకు గోవుల నూటి నొకటిని దానముచేసి బ్రాహ్మణులచే దయతో పాపము లేనివాఁడ వైతివని దీవింపఁ బడిన బ్రహ్మహత్యాది దోషము పోవును. సోమదేవియగు సతిని చంపినవాఁడు బ్రహ్మహత్యకుఁ జెప్పఁబడిన ప్రాయశ్చిత్తము చేసికొనవలయును. కల్లుఁ ద్రావిన బ్రాహ్మణుఁ మహానదీతీరమునకు వెడలి చాంద్రాయణము చేసి బ్రాహ్మణులకు భోజనము పెట్టి యావును వృషభమును దానము చేయవలెను. సారా యొక్క సారి యైనఁ దాగినవాఁ డిహపరలోకము లకుఁ దన్ను దూరునిఁ జేసికొనును. కనుక వాఁ డగ్నితో సమాన రూపము పొందనుక మఱగఁ బెట్టఁ బడిన సారాయును త్రావి చావవలయును.

బ్రాహ్మణుని సువర్ణము దొంగిలించిన వాఁడు తానే రోఁకలి పట్టుకొని రాజు నొద్దకు వెడలి తన పాపము తెలిపి కొట్టుమని కోరవలయును. తరువాత రాజు రోఁకటితో వాని నొకమాటు కొట్టవలయును. చావ కున్నను రాజుచేత విడువఁబడి వాఁడు పవిత్రుఁడౌ యగును. బుద్ధి పూర్వకముగ దొంగతనము చేయఁబడిన వధింపఁ దగును గాని ప్రమా దము వలన జరిగిన యెడల వధింపరాదు. నీట వేసిన నూనె చుక్క క్రమ్ముకొని నట్లు పతితునితోడఁ గూర్చుండుట, పరుండుట, నడచుట, మాటలాడుట, భోజనము చేయుట ఈ వ్యాపారముల వలన పాపము లంటుకొనును. చాంద్రాయణము, యవాన్నము భుజించుట (తులాపురు షమును) గోవుల వెనుక నడచుటయును, సమస్తపాపముల నశింపఁ జే యఁజాలును. (తులాపురుషమనఁగ, తెలకపిండి, పచ్చివస్తువులు, మజ్జిగ, నీరు, పిండి యీ యైదు నొక్కొకదినము భుజించి మూడు దినము లు పవాసము చేయుట.) ఇది పరాశరుఁ డైదువందల డెబ్బది శ్లోకములచే ధర్మశాస్త్రము సంక్షేపించి చేసిన శాస్త్రము. స్వర్గమును పొందఁగో రువాఁడు వేదములవలె నీ ధర్మశాస్త్రమును పూనికతో ముఖ్యముగఁ జదువవలయును.

పరాశరస్మృతి సర్వమును సంపూర్ణము.

